MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYIMLAR ve BASILI EĞİTİM MALZEMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNCE HER HAFTA PAZARTESİ GÜNLERİ ÇIKARILIR İLGİLİ MAKAM VE MÜESSESELERE PARASIZ GÖNDERİLİR.

T. C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
TEBLİĞLER DERGİSİ

YILLIK ABONESİ 1000 KURUŞTUR ABONE TUTARI MALSANDIKLARINDAN BİRİNE YATIRILMALI VE ALINACAK MAKBUZ MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYIMLAR VE BASILI EĞİTİM MALZEMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE GÖNDERİLMELİDİR.

CİLT: 35 — 4 ARALIK 1972 — SAYI: 1723

K A R A R N A M E

Karar Sayısı: 7/5173

Yüksek Planlama Kurulunun, ilişik «Millî Eğitim Reformu Stratejisi» hakkındaki 5/10/1972 tarih ve 103 sayılı Raporunun kabulü; 30/9/1960 tarih ve 91 sayılı Kanunun 12 nci maddesine göre, Bakanlar Kurulunca 5/10/1972 tarihinde kararlaştırılmıştır.

CUMHURBAŞKANI
C. SUNAY

Başbakan *F. MELEN*	Devlet Bakanı *D. KİTAPLI*	Devlet Bakanı *İ. ARAR*
Devlet Bakanı *Z. BAYKARA*	Devlet Bakanı *Prof. İ. ÖZTRAK*	Adalet Bakanı *F. ALPASLAN*
Millî Sav. Bakanı *M. İZMEN*	İçişleri Bakanı *F. KUBAT*	Dışişleri Bakanı V. *F. MELEN*
Maliye Bakanı *Z. MÜEZZİNOĞLU*	Millî Eğitim Bakanı *Prof. S. ÖZBEK*	Bayındırlık Bakanı *M. ÖZTEKİN*
Ticaret Bakanı V. *M. EREZ*	Sağ. ve S. Y. Bakanı *Dr. K. DEMİR*	Güm. ve Te. Bakanı *H. ÖZALP*
Tarım Bakanı *İ. KARAÖZ*	Ulaştırma Bakanı *R. DANIŞMAN*	Çalışma Bakanı *A. R. UZUNER*
San. ve Tek. Bakanı *M. EREZ*	E. ve T. Kay. Bakanı *N. KODAMAMOĞLU*	Tur. ve T. Bakanı *E. Y. AKÇAL*
İmar ve İs. Bakanı *T. TOKER*	Köy İşleri Bakanı *Prof. N. SÖNMEZ*	Orman Bakanı *Prof. S. İNAL*
	Ge. ve Spor Bakanı *A. KARAKÜÇÜK*	

MİLLÎ EĞİTİM REFORMU STRATEJİSİ

G İ R İ Ş

Bugünkü millî eğitimimizin esasları Cumhuriyetin ilk yıllarında tespit edilmiş; o zaman çıkarılan kanunlar, zaman içinde beliren ihtiyaçları karşılamak için hazırlanmış olanlarla birlikte, eğitimimize yön vermeye günümüze kadar devam etmiştir. Ancak, millî eğitim sistemimiz özellikle planlı dönemde kaydedilen gelişmeler karşısında, yetersiz kalmış ve millî eğitimde reform yapılması zorunlu olmuştur. Bu zorunluluk, Bakanlıkça son yıllarda yapılan ve biri diğerinin devamı ve gelişmesi niteliğinde olan çeşitli çalışmalarla, özellikle VII. ve VIII. Millî Eğitim Şûraları kararları ile de ortaya konmuş bulunmaktadır. Hükümet programında da yer alan eğitim reformunu gerçekleştirmek amacı ile geçmişteki bütün çalışmalar değerlendirilmiş ve yoğun bir çalışma sonucu «Millî Eğitim Reformu Stratejisi» hazırlanmıştır.

«Millî Eğitim Reformu Stratejisi» üç bölümden meydana gelmektedir.

Birinci bölümde, Millî Eğitimimizin genel bir tablosu verilmekte ve reformu zorunlu kılan başlıca sebepler sıralanmaktadır.

İkinci bölümde, reforma esas olan «Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları» ve bu amaçların gerçekleştirilmesinde uyulacak «Temel İlkeler» belirtilmektedir.

Üçüncü bölümde, genel amaçları temel ilkelere uygun olarak gerçekleştirecek Türk Eğitim Sisteminin yeniden düzenlenmesinde uyulacak esaslara yer verilmekte; alt sistemleri teşkil eden temel eğitim, orta öğretim, yüksek öğretim ve yaygın eğitim alanlarında yapı, muhteva ve metotlar bakımından getirilen yenilikler ile okullaşma hedefleri ve uygulama tedbirleri, açıklanmaktadır. Aynı bölümde sistemin en önemli unsuru olan öğretmenin yetiştirilmesi ve işbaşında geliştirilmesi ile ilgili esaslar tespit edilmekte ve reformun gerçekleştirlemsi için Bakanlık merkez ve taşra kuruluşunun da yeniden düzenlenmesi gerektiği ortaya konmaktadır.

Böylece Millî Eğitim Reformu, amaçlar ve ilkelerden başlayarak, okul öncesinden yüksek öğretimin sonuna kadar bir sistem bütünlüğü içinde ele alınmış olmaktadır.

Getirilen sistem kısaca «yöneltme» ilkesine dayalı olacaktır. Öğrenciler, ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde, toplum ihtiyaçlarına cevap veren çeşitli programlara yöneltilerek yetiştirilecektir. Yöneltme temel eğitimden başlayıp üniversiteye kadar devam edecektir. Bunu sağlamak için bugünkü eğitim sistemimiz, genel eğitim yoluyle üniversite önüne öğrenci yığan ve birbirlerine genellikle kapalı dikey eğitim kuruluşları içinde başarısız sayılan öğrencileri eleyen bir sistem olmaktan çıkarılacak; öğrencilerin ve toplumun ihtiyaçlarına göre düzenlenen çeşitli programlardan oluşmuş, meslek eğitimine ağırlık veren ve içerisinde yatay ve dikey geçişleri olan bir bütünlüğe kavuşturulacak, öğrenci başarısının ölçülmesinde objektif ölçme ve değerlendirme metotları kullanılacak, rehberlik hizmetlerinden yararlanılacak, sınıf geçme yerine öğrencileri başarılarına göre çeşitli programlara yönelten ders geçme düzeni uygulanacaktır.

Eğitimin her kademesinde millî kültür değerlerimizin tanıtılması ve geliştirilmesi konusu üzerinde hassasiyetle durulacak; Türk gençleri Atatürk devrimleri ve Türk Milliyetçiliği ilkelerine bağlı vatandaşlar olarak yetiştirilecek, böylece millî eğitim sistemimiz millî birlik ve beraberlik ruhu içinde sosyal, ekonomik ve kültürel kalkınmayı destekleyecek ve hızlandıracaktır.

Hükümet programında öngörülen ve hazırlıkları sürdürülmekte olan «Millî Eğitim Temel Kanunu» tasarısı kısa zamanda sonuçlandırılarak Yüce Meclislere sunulacaktır. Bu tasarı, millî eğitimin genel amaç ve ilkeleriyle bunları gerçekleştirecek Türk eğitim sistemini bir bütünlük içinde kapsayacaktır.

Bakanlık merkez ve taşra kuruluşunu yeniden düzenleyecek olan kanun tasarısı ise bunun arkasından Yüce Meclislere sunulacaktır.

BİRİNCİ BÖLÜM

Millî Eğitimimizin Temel Sorunları

1. Millî Eğitimimizin Temel Sorunları:

Bugünkü millî eğitim sistemimizin temeli Cumhuriyetin ilânından sonra atılmış; çöken Osmanlı İmparatorluğunun kalıntıları üzerine genç Türkiye Cumhuriyeti yaratılırken Millî Eğitime başlangıçta Devletin muhtaç olduğu idari kadroları

süratle doldurmak görevi düşmüş; buna, millî ülküye bağlı, idealist ve dinamik kuşaklar yetiştirmek, devrimleri halka yaymak, batıl inanışlarla ve cahillikle savaşmak görevleri eklenmişti. Millî eğitim sistemimiz 1932 - 1933 te bu istekleri karşılayacak şekilde örgütlenmiş, zaman içinde gelişerek o günlerin imkân ve şartları ölçüsünde görevini yerine getirmiştir.

Büyük Atatürk'ün önderliğinde çok hızlı bir gelişme göstermiş olan Türkiyemizde, özellikle İkinci Dünya Savaşından sonra, yine Atatürk'ün attığı temellere dayalı olarak, toplumumuzda köklü sosyal ve ekonomik atılımlara girişilmiştir.

Eğitim sistemini toplum sisteminden bağımsız olarak düşünmek mümkün değildir. Nitekim, Atatürk devri de dahil, bu atılımlar ve gelişmeler içinde Türkiye'nin maddî ve manevî çehresi değiştikçe toplumumuzun eğitimimizden istekleri artmış, değişmiş, çeşitlenmiş ve millî eğitim sistemimiz de bu istekleri karşılayabilmek için yerine ve zamanına göre önemli değişikliklere uğramıştır. Son devir millî eğitim tarihimiz bunun çok sayıda kanıtları ile doludur.

1939 yılından bu yana millî eğitimimizle ilgili 35 kanun çıkarılmıştır. Bunlardan dokuzu ilköğretimle, biri orta öğretimle, yedisi meslekî ve teknik öğretimle, beşi yüksek öğretimle, üçü de kuruluşla ilgilidir. On kanun da genel niteliktedir. Bütün bu kanunlar zaman içinde beliren ihtiyaçları karşılamak maksadiyle çıkarılmıştır.

1939 - 1972 yılları arasında, objektif çalışmaların ortaya koyduğu verilere dayanılarak, eğitim sorunları üzerinde çözüm yolları aramak üzere ,sekiz defa Millî Eğitim Şûrası toplanmıştır. Bu Şûralarda, Türk eğitim sisteminin, toplumumuzun hızla değişen ihtiyaçlarına cevap verecek hale getirilmesi ve eğitimle ilgili özel sorunlara çözüm yolları aranması hususları tartışılmış ve kararlar alınmıştır.

Eğitimimizin iç yapısı da, toplumdaki bu gelişmelere paralel olarak, devamlı surette değişikliklere açık tutulmuş, programlar ve yönetmelikler günün ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde geliştirilmiş ve değiştirilmiştir.

Bütün bu çabalar, eğitimimize düşen görevlerin sonraki dönemlerde de yerine getirilmeye çalışıldığının belirtileridir. Tarihî görünüm içinde ve Türkiye'nin imkân ve şartları dikkate alınarak gözden geçirildiği takdirde elde edilen sonuçların önemi daha iyi anlaşır.

Atatürk'ün «Muallimler, yeni nesil sizin eseriniz olacaktır», «Milletleri kurtaranlar yalnız ve ancak muallimlerdir.» Sözleriyle çerçevelenen millî eğitim ülküsü ve hizmet aşkı içinde yetişen ve aynı inançla yurdun dört bucağına yayılan Türk öğretmeni yurdumuzun hızla ilerlemesinde ve bugünkü seviyeye ulaşmasında birinci derecede rol oynamıştır. Yurdumuzda yerleşmenin çok dağınık, yerleşme birimlerinin çok küçük ve coğrafî şartların çok güç olmasına ve buna karşılık eğitime ayrılabilen mali kaynakların çok sınırlı bulunmasına rağmen 1928 de yeni Türk harflerinin kabuliyle çok düşük olan okuma - yazma oranı bugün yüzde 55 e yükselmiş; okullaşma ilkokul çağında yüzde 88,6 ya birinci devre orta öğretimde yüzde 35 e ikinci devre orta öğretimde yüzde 18'e, yüksek öğretimde yüzde 6,8 e ulaşmıştır.

Ancak, Türkiye 1960 tan sonra planlı kalkınma dönemine girmiş ve yurdun ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınması uzun dönemli planlara bağlanmaya başlanmıştır. Bu dönemde sosyal gelişme ve ekonomik kalkınmanın yeni istekleri karşısında eğitim sistemimizin gözden geçirilmesi zorunluluğu kendisini göstermiş bulunmaktadır.

Çünkü kalkınma hedeflerine ulaşılabilmesi için eğitim - üretim - insangücü sistemleri arasında denge kurulması, ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınma hedeflerinin bir bütünlük içinde tepit edilmesi ve bu hedeflerle eğitim sisteminin kapasitesi arasında tutarlık sağlanması gereklidir. Kalkınma ve eğitim arasındaki bu ilişki, kalkınma planları içinde, uzun dönemde eğitimin gelişme yönlerinin tespit edilmesini zorunlu kılmıştır. Bundan dolayı, eğitim sistemini kalkınma hedeflerini gerçekleştirecek yapı ve muhtevaya kavuşturmak önemli bir sorun olmaktadır.

Türkiye hızla sanayileşme yolunu seçmiş bulunmaktadır. Türkiye'nin Ortak Pazara girme kararı, geçiş dönemi içinde, planlı bir şekilde ve hızla sanayileşmenin önemini büsbütün artırmıştır. Bunun için gerekli sayıda insangücünü millî eğitimimiz sağlayacaktır. Ayrıca hızla sanayileşmenin toplumda yaratacağı sosyal hareket ve değişiklikler de eğitimi çok yakından ilgilendirmektedir.

«Uzun dönemli kalkınmanın ve Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planının Temel Hedefleri ve Stratejisi» hızlı nüfus artışı, dağınık yerleşme ve düzensiz şehirleşme, yetersiz eğitim ve sağlık, gizli işsizlik, yetersiz sosyal güvenlik, dengesiz gelir dağılımı, üretim ve verim düşüklüğü ve teknolojide geri kalış, masraflı ve yavaş işleyen kamu yönetimi gibi konularda Türk toplumunun temel sorunlarını ortaya koymakta ve uzun dönemli kalkınmanın hedeflerini yaşama seviyesinin yükseltilmesi, sanayileşme, tarımda modernleşme, dengeli yerleşme ve şehirleşme, dış kaynaklara bağlılığın azaltılması, istihdam sorununun çözümlenmesi, gelir dağılımının iyileştirilmesi olarak tespit etmektedir. Eğitim sistemimizin kalkınmayı desteklemesi ve hızlandırılabilmesi için bu hedeflerin her biriyle eğitim hedefleri arasında ilişkileri kurmak zorunludur. Bu ilişkiler, millî eğitim sistemimizin yeniden düzenlenmesinde genel çerçeveyi vermektedir.

Birinci ve İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planları uygulaması sırasında karşılaşılan durumlar ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınma ihtiyaçlarını karşılayabilme açısından eğitim sistemimizin bazı dar boğazlara girmiş olduğunu göstermekte ve sistemde yeniden düzenleme zorunluluğunu ortaya koymaktadır. Bu boğazları aşağıdaki noktalarda toplamak mümkündür:

1.1. Millî birlik ve bütünlüğün güçlendirilmesi:

1961 Anayasası'nın getirdiği geniş hürriyet havası içinde Türkiyemiz'de önceleri yurt sorunlarına dönük canlı ve yararlı bir düşünce hayatı doğmuş, ancak bu düşünce ortamı, kötü niyetliler tarafından çeşitli dış tahriklerle hemen yozlaştırılıp yolundan saptırılmış, Türkiye'nin varlığını tehlikeye düşüren anarşik olaylara, büyük ölçüde dayanak teşkil etmiştir.

Anarşik olayların odak noktalarının daha çok yüksek öğretim kurumlarında teşekkül etmesi, lider ve militanlarının yüksek öğretim gençleri arasından çıkması, özellikle, olaylar sırasında bazı gençlerin içten ve dıştan gelen olumsuz etkilere kendilerini kaptırmış olmaları, başka sorunlar yanında, önemli bir eğitim sorununu da ortaya koymuş bulunmaktadır. Bütün Türk gençlerine eğitimin her kademesinde Atatürkçülük ülküsü, Türk milliyetçiliğinin temel ilkeleri, Türk devletinin ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütün olduğunun tam olarak benimsetilmesi ve millî birlik ve beraberliği sarsacak aşırı ve sapık ideolojilere kapılmamalarını sağlayacak ve sapanlar olursa onları doğru yola çevirecek bir ruh ve irade gücünün kazandırılması millî eğitimimizn temel görevidir. Bu görevin en iyi şekilde yerine getirilebilmesi için, millî eğitim sistemimizin muhteva bakımından önemle ele alınarak öğretim programlarının geliştirilmesi ve uygulamaların titizlikle izlenmesi gerekmektedir.

Konunun programlar derecesinde, hattâ ondan da önemli olan ikinci yönü, bu programları uygulayacak öğreticilerle ilgilidir. Bunun içindir ki konuyu yalnız bir öğretim programı sorunu olarak değil, aynı zamanda her kademede öğretim elemanı yetiştirme sorunu olarak da ele almak ve öğretim elemanları yetiştiren kurumların programlarını da aynı yönde geliştirme gereği ortaya çıkmaktadır.

1.2. Okuma - Yazma savaşı:

Temel eğitimde dar boğazın en önemlisi, Türk halkının cahillikten kurtarılması sorunudur. Yeni harflerin kabulünden bu yana okuma - yazma öğretimi Millî Eğitim Bakanlığını en fazla uğraştıran bir konu olmuş, fakat harcanan bütün çabalara rağmen bugüne kadar halkımızın yüzde 45 ine okuma - yazma öğretmek mümkün olamamıştır.

Planda beş milyon yurttaşa okuma - yazma öğretmek hedef alındığı halde, yıllık okuma - yazma öğretilenlerin sayısı sadece 100.000 civarında kalmıştır. Bundan başka Millî Eğitim Bakanlığı ile diğer kamu kuruluşları, özel ve gönüllü kuruluşlar

arasında, koordinasyonu sağlayacak bir örgüt kurulamamış, özel ve gönüllü kuruluşlar yeterince teşvik edilememiştir. Ayrıca okuma - yazma öğretimi, cahil vatandaşın ekonomik, sosyal, kültürel ve özellikle manevî kalkınması için fonksiyonel bir araç haline getirilememiştir.

1.3. Okul öncesi eğitimi:

4 - 6 yaş dönemi, çocuklar için zihin yeteneğinin çok hızla geliştiği, eğitim bakımından çok önemli olduğu bir çağdır. Bu yüzdendir ki batı ülkelerinde bu çağda yapılacak eğitime ağırlık verilmekte ve zorunlu eğitim okul öncesi eğitimi de kapsayacak şekilde gelişmektedir. Yurdumuzda aileler arasındaki bölge, seviye, çevre farkları dikkate alınırsa konu daha da önem kazanır. Kaldı ki gelişen sosyal ve ekonomik hayatımız, okul öncesi eğitiminin yayılmasını zorunlu kılmaktadır. Bugün okul öncesi eğitimi büyük şehirlerimizde yalnızca özel sektör elinde sınırlı bir vatandaş grubunun ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde ve dar imkânlarla yürütülmektedir.

İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planında okul öncesi eğitimi, yalnızca çalışan annelerin çocukları ile çeşitli sebeplerle ana eğitiminden yoksun olan çocukların eğitimi olarak kabul edilmekle beraber genel bütçeden bu konu için hiçbir ödenek sağlanmamıştır. Bakanlıkça açılabilen ana okulları ve ana sınıflarının sayısı çok azdır.

1.4. İlköğretim:

Temel eğitimin 7 - 11 yaş grubunu içine alan ilköğretimde dar boğaz, Cumhuriyet hükümetlerinin büyük çabalar harcamalarına rağmen okullaşma oranının yüzde yüze getirilememesidir. Bugün okullaşma oranı yüzde 88,6 dır. Hattâ bazı bölgelerde, özellikle Güney Doğu Anadolu'da bu oran ortalamaya göre çok düşüktür. Siirt, Muş, Bingöl, Van, Hakkâri illerinde bu oran yüzde 40 dolaylarındadır. Hedeflerden geri kalış sebeplerinin başında planda öngörülen ödeneklerin tam olarak verilemeyişi gelmektedir.

Öte yandan okullaşmanın yüzde yüz gerçekleştirilmesinde en güç döneme gelinmiştir. Bugün okulu bulunmayan köyler, bölgelerin uzak ve sarp bölümlerinde kalmıştır. Buraların bir kısmının nüfusu da 250 nin altındadır ve çoğuna alt yapı yatırımları yapılmadığı veya yetersiz olduğu için okul yapımında büyük güçlüklerle karşılaşılmaktadır. Bu konuda bir başka güçlük de eskiden yapılmış okulların önemli bir bölümünün pek harap olmasına rağmen onarım için yeter ödenek verilmeyişinden doğmaktadır.

Beş yıllık ilkokul öğrenimi süresinde öğrencilerin çevreye uymalarını, pratik bazı bilgiler edinmelerini sağlayacak program esneklikleri bulunmakla birlikte, öğretmenler bu esnekliklerden yararlanma imkânlarını her zaman bulamamakta, ilkokul genellikle öğrencilerine temel bilgiler ve iyi yurttaşlık bilgileri vermektedir. Oysaki ilkokulu bitirenlerin yüzde 52 si üst öğrenime gitmemektedirler. 222 sayılı kanun ilkokuldan sonra üst öğrenime gitmeyen 12 - 14 yaş grubuna hayat ve iş alanları için geçerli beceri kazandıracak yetiştirici kurslar ve sınıflar açılmasını öngörmekte ise de, yeterli imkân ve kaynakları tespit etmediğinden bu görev, yerine getirilememektedir. İlkokul mezunlarına beceri kazandıracak bir kuruluşun bulunmayışı ve çıraklık düzeninin de hâlâ kurulamamış olması bu kademede büyük bir boşluk olarak durmaktadır. Temel eğitim 8 yıla çıkarılarak programlar, öğrencilerin ilgi, istidat ve kabiliyetlerini ortaya koyacak ve onlarda belli meslek ve becerilere karşı sevgi ve yönelme uyandıracak şekilde geliştirilecektir. Böylece, temel eğitimden sonra üst öğrenime gitmeyecek öğrencilerin kalkınmanın gerektirdiği insangücü ihtiyaçlarını daha kolay karşılayacak duruma gelmeleri sağlanarak bu boşluk doldurulacaktır.

1.5. Orta öğretim:

Orta öğretim bugün iki kademeden kuruludur:

Orta öğretimin birinci kademesinde, yani ortaokullarda dar boğaz, ilk planda, öğrenci fazlalığına karşı özellikle bazı dallarda öğretmen azlığı, bina, laboratuvar, atelye, konferans ve spor salonu, uygulama bahçesi ve ders araç - gereçleri yetersizliğinden meydana gelmektedir.

Öğretim programları, öğrencilerin ferdî farklılıklarına cevap verecek esnekliğe sahip olmadığı gibi çevrenin ekonomik özelliklerini dikkate almadığı, onlarda bazı meslek ve becerilere karşı sevgi ve yönelme uyandırmadığı için öğrencilerden üst öğrenime gitmiyeceklerin hayata uyabilmelerini kolaylaştıramamaktadır. Uygulama ve deneyler yukarda belirtilen eksiklikler yüzünden istendiği şekilde yapılamadığı için, dersler genellikle nazarî bilgilerin aktarılması şeklinde verilebilmektedir. Belirtilen maddî ve manevî eksikliklerin verimi etkileyeceği açıktır. Nitekim, ortaokullarda verim çok düşüktür. 1970-1971 öğretim yılında birinci sınıfta yüzde 40, ikinci sınıfta yüzde 29, üçüncü sınıfta yüzde 27 oranında öğrenci sınıfta kalmıştır.

Bu okullarda öğrencilerin ilgi, istidat ve kabiliyetlerini ortaya çıkaracak, çeşitli sorunların çözümünde onlara yardımcı olabilecek ve yönelme ile ilgili gerekli tavsiyelerde bulunabilecek bir rehberlik düzeni henüz geliştirilememiştir.

Orta öğretimin ikinci kademesinde genel öğretim veren liselerde durum, birinci kademeyle hemen hemen aynıdır. Yalnız bu okullarda, özellikle kimya başta olmak üzere, fen dalları öğretmenleri çok daha azdır. Yüksek öğretime götüren tek yol olarak göründüğü için aynı seviyede olan meslekî ve teknik öğretim okullarının zararına, liseler öğrencileri kendilerine çekmekte; dolayısiyle zaten sınırlı olan imkânları zorlanmakta ve öğrenci kalitesi düşmektedir.

Bu kademede, kalkınmanın gerektirdiği, orta seviyeli insangücünü yetiştirecek olan meslekî ve teknik öğretim okulları gereken rağbeti görmemektedir. Teknik öğretim kurumlarını bitirenlere sanayide güçlükleiş verilmesi, iş hayatına hazırlayan imkânların öğretim sırasında gerekli derecede yaratılmamış olması, öğretimin sanayi ile ilişki kuramaması yüzünden sanayideki teknolojik gelişmelerin izlenememesi, bu okullardan çıkanların ücret, yetki ve sorumluluklarının tespit edilememiş olması, toplumda sadece yüksek öğrenim görmüş olanların itibar görmesi, buna karşılık, meslekî ve teknik okulları bitirenlerden üniversiteye girişte aday olmak isteyenlere lise imtihanlarını vermenin şart koşulması, meslekî ve teknik öğretimde çekiciliği azaltan sebeplerden bir kısmıdır.

Orta öğretimin yapısını birbirlerine kapalı dikey kuruluşlardan ibaret sayan uygulamanın toplumda sosyal sınıflar yaratacak nitelikte olması, yatay ve dikey sosyal mobiliteyi kolaylaştırmaması, aynı seviyede çeşitli okul mezunları arasında aşağılık duygusu veya huzursuzluk doğurması, çeşitli kabiliyetlerin belli bir kanala zorlanması, nihayet üniversite öğrenimine girişte yalnız lise yolunun itibar görmesi ve diğer öğrenimlerin arka plana itilmesi bu konuda büyük sakıncalar doğurmaktadır. Eğitimin demokratikleştirilmesi ilkeleri ile bağdaşmayan orta öğretim sistemindeki bu dikey sınırların erimekte olduğu ve çeşitli orta öğretim kuruluşlarının öğrencileri başarılarına göre yönelten bir bütünlük içinde teşkilâtlandırılmağa çalışıldığı, dünyada, bir gelişme temayülü olarak görülmektedir. Aynı gelişmeyi millî eğitim sistemimizde de görmek mümkündür. (Şema 1, 2 ve 3).

İkinci devre okullarımızda, özellikle liselerde, yatırımların tam olarak yapılamamasından sınıf mevcutları anormal şekilde artmış ve okullar yeterli sayıda araç ve gereçlerle donatılamamıştır.

Okulların fizikî şartlarının bozulması liselerimizde verimi düşürmüştür. 1970 - 1971 öğretim yılında liselerde sınıfta kalma oranı, birinci sınıfta yüzde 42, ikinci sınıfta yüzde 28, üçüncü sınıfta yüzde 25 tir.

Yukardaki sebepler yanında ikinci devre orta öğretim kurumlarında gerekli yöneltme hizmetinin yapılamaması, öğrencilerin kabiliyetleri ölçüsünde bir eğitimle hayata ve iş alanlarına hazırlanmalarını sağlayacak esnek programlar olmayışı ve çeşitli programlar arasında yatay ve dikey geçiş imkânlarının bulunmayışı da verimin düşmesinde rol oynamıştır.

İlk, orta ve meslekî öğretim birbirinden ayrı olarak planlanmış ve örgütlenmiştir. Bu öğretim kurumları amaç, ilke, metot, yönünden büyük farklılıklar içinde çalışmaktadırlar. Bu tür ayrı örgütlenmeler Türk millî eğitiminin amaçlarını

gerçekleştirmede dar boğazlar yaratmıştır. Öte yandan verimsizlik ve ileri kademelerdeki kapasite yetersizliği, bütün eğitim düzeninin ortak bir sorunu haline gelmiştir.

1.6. Yüksek öğretim:

Üniversiteleri, akademileri ve lise öğrenimi üzerine en az iki yıllık öğrenim veren yüksek okulları kapsayan yüksek öğretimde 175000 öğrenci bulunmaktadır. Bu öğrencilerden çoğu genel eğitim dallarında toplanmakta; bu durum, mesleki ve teknik alanlarda kalkınma planlarında öngörülen yüksek seviyede insangücü ihtiyaçlarının karşılanmasını kısıtlamaktadır. Planlı dönemde fen dallarında öğrencilerin toplam öğrenciler içindeki oranı ancak yüzde 21,9 dan yüzde 25,3 e çıkmış; buna karşılık edebiyat ve sosyal bilimlerin oranı yüzde 65,2 den yüzde 61,1 e düşmüştür.

Yüksek öğretimde okullaşma oranı çağ nüfusunun yüzde 6,8 ini bulmakta ve yaratılan kapasite, istekleri karşılayamamaktadır.

Bazı bakımlardan daha avantajlı olan farklı statülerin varlığı üniversiteler arasında huzursuzluk yaratmakta; yüksek öğretim kurumları arasında, özellikle öğretim elemanları statüsünde asgari ortak ölçülerin bulunmayışı, yüksek okulları daha çekici olan akademi statüsüne dönüşmeye zorlamaktadır. Bu karışık ve huzursuz durum, yüksek öğretimi ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınma ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde bütünleştirmeyi, ilk ve orta öğretimi yeniden düzenlemeyi, tüm eğitim sistemimizi dengeli ve ahenkli bir bütünlüğe kavuşturmayı zorunlu kılmaktadır.

1.7. Yaygın eğitim:

Yaygın eğitim, daha kısa sürede ve daha az masrafla, kalkınmanın gerektirdiği sayı ve nitelikte insangücünü yetiştirecek bir sistem olduğu halde, bu eğitimin çalışma hayatına dönük, fonksiyonel bir birim özelliği kazanması sağlanamamıştır.

Geniş kitlelere vatandaşlık eğitimi vermek, kültür değerlerimizi yaymak ve benimsetmek, millî birlik ve bütünlüğümüzü sağlamak, sosyal kalkınma çabalarımıza eğitim yoluyle katkıda bulunmak alanlarında yapılan çalışmalar da çok sınırlı kalmıştır.

Her il merkezinde ve birçok ilçelerimizde yer alan halk eğitim merkezlerinin çalışmaları beklenen seviyeye ulaştırılamamıştır.

Gerek Millî Eğitim Bakanlığı içinde, gerekse çeşitli kamu kuruluşları ile özel ve gönüllü kuruluşlar arasında dağınık şekilde yapılmakta olan hizmetler arasında bağlantı sağlanamamıştır.

Özel ve gönüllü kuruluşlar, yaygın eğitim konusunda yeterince teşvik edilememiş, bu iki kaynaktan gereği kadar yararlanılamamıştır.

1.8. Öğretmen yetiştirilmesi:

Uygulamada insan unsurunun en önemli olduğu alan eğitimdir. Eğitimde temel insan unsuru öğretmendir. Eğitim teknolojisindeki gelişmeler, eğitim ve öğretimi kolaylaştırmada ve etkili kılmada yardımcı olurlar, fakat hiçbir zaman öğretmenin yerini alamazlar. Bir okul ancak öğretmenleri kadar iyidir. Bu sebeple her derece ve türdeki eğitim kurumları için gerekli sayıda ve nitelikte öğretmen yetiştirmek ve istihdam şartlarını çekici kılmak büyük bir önem taşımaktadır.

Planlı dönemde ilkokul öğretmeni yetiştirmek için girişilen büyük çabaların sonucu olarak, bugün ilköğretimde öğretmen yetiştirme politikasında sayı yerine niteliğe öncelik verilecek bir duruma ulaşılmıştır. Öğretmenlik mesleği muhteva ve metotları bakımından orta öğretim seviyesinde bir yetişme düzeni içinde edinilecek ve başarılacak bir meslek değildir. Nitekim, Avrupa ülkeleri arasında öğretmenini bu seviyede bir kaynaktan yetiştiren bir ülke kalmamıştır.

Orta öğretimde en önemli sorunlardan biri de gerekli sayı ve nitelikte öğretmen bulunamamasıdır. Öğretmenlerin toplum içindeki statüleri ile görevleri arasında denge kurulması, öğretmen ve yöneticiler için istihdam şartlarının geliştirilmesi, mahrumiyet bölgelerinde çalışmayı teşvik edici tedbirlerin hızla getirilmesi gereklidir.

1.9. Eğitim ve kültür:

Eğitim geniş anlamiyle, fert olarak insanın kişiliğini bulmasına, toplumun bir üyesi olarak da toplum değerlerini kazanıp hayata uyabilmesine yardımcı olmak sürecini ifade eder. Dolayısiyle, eğitim, bütün toplumlarda çocuğun doğumu ile başlayan ve bütün hayatı boyunca devam eden sürekli bir oluşumdur.

Kültür ise genel kültür içinde, bir toplumun sahip olduğu maddi ve manevi değerlerden oluşan bir bütündür ki kuşaklardan kuşaklara aktarılır. Bu aktarma ve değer kazanma hayat boyunca, bizzat yaşamak suretiyle devam eder. Ancak, özellikle Türkiye gibi büyük bir kültür değişmesi süreci içinde bulunan toplumlarda kültür değerlerinin kuşaklardan kuşaklara geçerken çeşitli etkilerle bozulup yozlaşmaması, yabancılaşmaması için Devlet, çok dikkatli bulunmak, etkili tedbirler almak zorundadır. İnsanın, kültür değerlerini kazanmada en uygun çağı çocukluk ve gençlik çağıdır ki bu dönem eğitim kuruluşlarında geçmektedir. O halde, millî kültür değerlerinin yeni kuşaklara aktarılması için eğitim kuruluşları en uygun bir ortam teşkil etmektedir. Yaygın eğitim çalışmaları da dikkate alındığı takdirde bu ortamın ne kadar genişliyeceği açıktır. Bu bakımdan, özellikle millî kültür değerlerinin genç kuşaklara aktarılmasında, Millî Eğitimimize önemli görevler düşmektedir.

1.10. Bakanlık merkez ve taşra kuruluşu:

Millî Eğitim Bakanlığı merkez ve taşra kuruluşu, 1933 yılında kabul edilen 2287 sayılı Kanuna göre yürütülmektedir. O zamanın ihtiyaç ve şartları içinde çıkarılmış olan ve 1941 de mesleki ve teknik öğretim işlerini ayrı bir müsteşarlık haline getiren 4113 sayılı Kanunla yapılan değişiklik dışında genel yapısında önemli bir değişme olmayan bu kanun Bakanlığın bugünkü ihtiyaçlarına yeter derecede cevap verememektedir

Millî Eğitim hizmetleri ve ihtiyaçları büyük ölçüde çeşitlendiği, geliştiği ve eğitim kurumlarımız sayıca geçmişle kıyaslanmıyacak ölçüde arttığı halde bunların merkezden yönetimindeki esaslar başlangıçtaki gibi kalmıştır. Bunun sonucu olarak merkezde karar verme işi ağırlaşmış, gereksiz formaliteler ve rutin işler, temel görevlerin yerine getirilmesini güçleştirmiştir. Yapılan araştırmalar merkez kuruluşundaki görev, yetki ve sorumluluk dağılımlarının genellikle belirsiz olduğunu, bunlar arasında bir denge kurulamadığını göstermektedir.

5439 sayılı Kanunun, öğretmenlerin idarî hizmetlerde çalıştırılmalarına imkân veren hükmünden yararlanılarak gerek genel müdürlük gerekse görevli personel sayısı artırılmış böylece ihtiyaçlar karşılanmağa çalışılmış ise de daireler arası denge ve işbirliği büyük ölçüde zorlanmıştır.

Son yıllarda Bakanlığın aslında eğitimden koparılması mümkün olmayan bazı hizmetlerinin yeni kurulan diğer Bakanlıklara devredilmesi, mevcut kanuni görev ve yetkileri sarsmış, hattâ bazı noktalarda işlemez duruma getirmiştir.

Acil bir sorun haline geldiği kabul edilen yeniden düzenlemeyi gerçekleştirmek maksadıyle Millî Eğitim Bakanlığınca geçmişte yapılan çalışmalar, Devlet Personel rejimi ile ilgili çalışmaların sonuçlanması beklenerek daima ertelenmiş ve böylece bugüne kadar gelinmiştir.

Kaldı ki, esasları aşağıdaki bölümlerde belirtilen eğitim reformunun gerçekleştirilebilmesi için getirilen millî eğitim sistemi bütünlüğüne paralel bir idare reformunun yapılması zorunludur.

İKİNCİ BÖLÜM

Türk Millî Eğitiminin Amaçları ve Temel İlkeler

2. Türk Millî Eğitiminin Amaçları ve Temel İlkeleri:

2.1. Genel amaçlar:

2.1.1. Türk milletinin bütün fertlerini, Atatürk Devrimlerine ve Anayasa'nın başlangıcında ifadesini bulan Türk millî-

yetçiliğine bağlı, kaderde, kıvançta, tasada ortak bölünmez bir bütün halinde millî şuur ve ülküler etrafında toplamak, millî, ahlakî, insanî ve kültürel değerlerini korumak ve geliştirmek;

2. 1. 2. Türk vatandaşlarını İnsan Haklarına ve Anayasa'nın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan millî, demokratik, layik, sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarını bilen, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan, aileye bağlı, milletini, vatanını seven ve daima yüceltmeye çalışan, hür ve bilimsel düşünceye, geniş bir dünya görüşüne sahip verimli kişiler olarak yetiştirmek;

2. 1. 3. Türk vatandaşlarını.

— Çağdaş bilim ve teknolojinin gereklerine uygun,

— Türk toplumunun planlı kalkınma hedeflerine cevap veren,

— Fırsat ve imkân eşitliği ve sosyal adalet ilkelerini gerçekleştirecek biçimde düzenlenmiş,

— Bedenî ve fikrî gelişmelerine göre ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde en üst seviyede yetiştiren,

bir eğitim ve öğretimle hayata hazırlamak, onlara, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek ve birlikte iş görme ruhu edinmeleri için gerekli bilgi, beceri ve davranışları kazandırmak;

2. 1. 4. Böylece, bir yandan Türk vatandaşlarının ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu artırmak, öte yandan millî birlik ve bütünlük içinde kalkınmayı desteklemek ve hızlandırmak ve nihayet Türk Milletini çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı seçkin bir ortağı haline getirmektir.

2.2. Özel amaçlar:

Türk eğitim sistemi bu genel amaçları gerçekleştirecek şekilde düzenlenecek ve çeşitli derece ve türdeki eğitim kurumlarının özel amaçları genel amaçlara uygun olarak tespit edilecektir.

2.3. Türk millî eğitiminin temel ilkeleri:

Millî eğitim amaçlarının gerçekleşmesinde uyulacak başlıca ilkeler şunlardır:

2.3.1. Atatürk devrimleri ve Türk miliyetçiliği:

Eğitimimizin her kademesinde ve bütün eğitim ve öğretim faaliyetinde Atatürk Devrimleri ve Anayasa'nın başlangıcında ifadesini bulmuş olan Türk Milliyetçiliği temel olacaktır.

2.3.2. Eğitim ve kültür:

Her türlü eğitim ve öğretim çalışmalarının planlanması, yürütülmesi ve geliştirilmesinde, millî kültürün çeşitli olumsuz etkilerle yozlaşıp yabancılaşmadan, kendimize has şekli ile, genel kültür içinde, korunup geliştirilmesine önem verilecektir.

2.3.3. Eğitim ve dil:

Millî eğitimde Türk dili öğretimine önem verilecek, dilimizin yapısı ve güzelliği korunacak, çağdaş eğitim bilim ve sanat dillerinden biri halinde gelişmesi yönünden çalışmalara devam edilecektir.

2.3.4. Eğitim sisteminde bütünlük:

Türk eğitim sisteminin yapısı, Türk vatandaşlarının, örgün ve yaygın eğitim kurumlarında ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde toplum ihtiyaçlarına göre yetişmelerini ve imkân ve fırsat eşitliği içinde daha üst öğrenim basamaklarına geçebilmelerini sağlayacak şekilde kurulacak; bunun için de her derece ve türdeki okullar, kendi içlerinde ve bunlarla yaygın eğitim kurumları arasında yatay ve dikey geçişlere imkân verecek, birbirlerini tamamlayacak ve birbirlerinin yerine geçebilecek bir sistem bütünlüğü içinde düzenlenecektir.

2.3.5. Eğitimde genellik:

Eğitim kurumları dil, ırk, cinsiyet ve din ayırımı gözetilmeksizin herkese açık olacaktır.

Eğitimde hiç bir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmayacaktır.

2.3.6. Eğitimde imkân ve fırsat eşitliği:

Herkese ilgi, istidat ve kabiliyetlerine göre eğitim görmede imkân ve fırsat eşitliği sağlanacaktır. Devlet, maddî imkânlardan yoksun başarılı öğrencilerin en yüksek öğrenim derecelerine kadar çıkmalarını sağlamak amacıyle parasız yatılılık, burs, kredi ve başka yollarla gerekli yardımları yapacak; özel eğitime ve korunmaya muhtaç olanları topluma yararlı kılacak eğitim tedbirlerini alacaktır. Bu yardımlar ilk ve orta eğitimde karşılıksız olacaktır. Ancak yüksek öğretim paralı olacaktır.

2.3.7. Eğitimde süreklilik:

Fertlerin, genel ve meslekî eğitimlerinin hayat boyunca devam etmesi esastır. Genç kuşakların eğitimi yanında, yetişkinlerin hayata ve iş alanlarına olumlu bir şekilde uymalarına yardımcı olmak üzere bunların sürekli eğitimi için de gerekli tedbirler alınacaktır.

2.3.8. Eğitimde seçme, yöneltme ve rehberlik:

Eğitimin devamınca öğrencileri ilgi, istidat ve kabiliyetlerine göre çeşitli programlara yöneltmede ve başarılarını değerlendirmede, ezbere dayanan bilgiler yerine, anlama, yorumlama, bilimsel düşünme ve uygulama kabiliyetlerini ölçen geçerli, güvenilir, kapsamlı, ayırt edici nitelikte objektif ölçme ve değerlendirme metot ve tekniklerinden, rehberlik hizmetlerinden yararlanılacaktır.

Seçme ve yöneltme metotları geliştirilirken, fertler arasında çevreden ve eğitim imkânlarının dengesiz dağılımından gelen farklılıkların etkisini giderecek tedbirlerin alınmasına dikkat edilecektir.

2.3.9. Eğitimde verimlilik:

Eğitimde verimliliği sağlamak için:

2.3.9.1. Eğitim kurumlarında öğretmen, bina, araç - gereç ve finansman kaynaklarının rasyonel olarak kullanılmasına;

2.3.9.2. Çeşitli eğitim kurumları ve öğretim programları arasında kabiliyete göre seçimi ve yönelmeyi sağlıyacak yatay ve dikey geçişlerin bulunmasına;

2.3.9.3. Bu kurumlarda öğrencilerin normal süresi içinde ve gerekli görülen seviyede yetişmelerine, buralardan çıkanların istenilen niteliği kazanmalarına ve iş ve meslek alanlarında amaca uygun ve başarılı çalışma yapabilmelerine önem verilecektir.

Eğitim kurumlarında verimliliği tespit etmek ve artırmak için bu esaslar çerçevesinde çeşitli araştırmalar yapılacak ve alınacak sonuçlara göre eğitim sistemi muhteva, metot ve uygulamalar bakımından devamlı olarak gözden geçirilip geliştirilecektir.

2.3.10. Layik eğitim:

Türk eğitiminde layiklik esastır.

Din eğitimi ve öğrenimi ancak kişilerin kendi isteği ve küçüklerin de kanunî temsilcilerinin isteğine bağlı olarak verilecektir.

2.3.11. Demokratik eğitim:

Güçlü ve istikrarlı bir toplum düzeninin gerçekleşmesi ve devamı için yurttaşların sahip olmaları gereken demokratik ülkülerin, yurt yönetimine ait bilgi, anlayış, davranışlarla sorumluluk duygusunun öğrencilere kazandırılıp geliştirilmesine çalışılacak; ancak eğitim kurumlarında herhangi bir siyasî telkin yapılmasına, günlük siyasî olaylara karışılmasına hiç bir şekilde meydan verilmeyecektir.

2.3.12. Eğitimde programlar, metotlar, araç ve gereçler:

Her eğitim basamağında eğitim programları, öğrencilerin genel amaçlarda belirtilen esaslara göre hayata ve iş alanlarına hazırlanmalarına yardımcı olacak şekilde düzenlenecektir.

Her derece ve türdeki öğretim kurumları için hazırlanan programlarda Türk milletinin millî, ahlâkî, insanî, tarihî üstün değerleri ile yurdumuzun yer altı ve yer üstü servet kaynakları, tarihî anıtları ve turizm zenginlikleri, Anayasamızın ilkeleri ve Atatürk devrimleri üzerinde önemle durulacaktır.

Öğretimde öğrencilerin temel kavramları kolayca anlamalarına, yorumlamalarına ve uygulayabilmelerine imkân veren, onlara problem çözme yetenek ve davranışları ile bilimsel düşünme alışkanlığı kazandıran, ferdî inceleme ve araştırma yapmayı, birlikte iş görmeyi, konuşma ve tartışmayı teşvik eden modern metotlar kullanılacak; kitaplık, laboratuvar ve atelye çalışmalarına geniş ölçüde yer verilecektir.

Ders kitapları ile diğer eğitim araç ve gereçleri gelişen eğitim teknolojisinin imkânlarından yararlanmak suretiyle öğretim program ve metotlarına uygun olarak hazırlanacak ve sürekli şekilde geliştirilecektir.

Mevcut öğretmenlerden daha etkili ve yaygın olarak yararlanmak, okul ve öğretmen açıklarını hafifletmek amacıyla film, radyo, televizyon, mektupla öğretim, programlı öğrenme gibi araç ve tekniklerden yararlanılacaktır.

2.3.13. Her yerde eğitim:

Millî eğitimin amaçları yalnız eğitim kurumlarında değil, aynı zamanda evde, çevrede, iş yerlerinde, her yerde ve her fırsatta gerçekleştirilmeye çalışılacaktır. Bu maksatla özellikle kütüphaneler, müzeler, basın - yayın organları, radyo, televizyon, sinema, tiyatro, sergiler, fuarlar, spor karşılaşmaları, izcilik, tatil kampları, eğlenme ve dinlenme yerleri gibi kaynakların eğitsel, kültürel, eğlendirici ve dinlendirici çalışmalarından geniş ölçüde yararlanılacaktır.

2.3.14. Eğitimin devamlı geliştirilmesi:

Eğitimde yenileşme ve gelişmeyi sağlayacak tedbirler bilimsel araştırma ve değerlendirmeye dayalı olarak alınacak; uygulamalar planlı, programlı, sistemli bir metotla yürütülecektir.

Eğitim çalışmalarının değerlendirilmesinde objektif metotlara yer verilecek ve bunlar devamlı bir gelişmeyi açık tutulacaktır.

2.3.15. Karma eğitim:

Okullarda kız ve erkek karma eğitimi esastır. Ancak eğitimin türüne, imkân ve zorunluluklara göre bazı okullar yalnızca kız veya yalnızca erkek öğrencilere ayrılabilecektir.

2.3.16. Eğitim ve kalkınma:

Millî eğitim hedefleri sanayileşme, tarımda modernleşme teknolojik ilerleme, düzenli yerleşme ve şehirleşme, bölgeler arası dengeli gelişme, sağlıklı yaşama, aile planlaması gibi alanlarda kalkınma planlarında yer alan başlıca hedeflere uygun olarak tespit edilecek; uygulama bu hedeflere göre düzenlenecek ve bu alanlardaki gelişmeler yakından izlenerek gerekli düzeltmeler yapılacaktır.

2.3.17. Planlı eğitim:

Millî eğitim fertlerin ve toplumun sosyal, kültürel ve ekonomik ihtiyaçlarını karşılamak ve kalkınma hedeflerini gerçekleştirmek üzere planlanacak ve eğitim sistemi bu ihtiyaç ve hedeflerde zamanla meydana gelecek değişmelere uyabilir ve kendi kendini yenileyebilir bir yapıya kavuşturulacaktır.

Millî eğitimimizle ilgili karar ve uygulamalarda bilimsel, deneysel ve planlı çalışma esas alınacaktır.

2.3.18. Eğitim ve istihdam:

Eğitim sistemi, yetiştirilen fertlerin toplumda ne yapacaklarını, nasıl istihdam edileceklerini öngörür, izler ve kalkınma ile yetişme amaçları arasında karşılıklı tutarlılık sağlamak için çaba gösterir. Bu sebeple eğitim sistemimiz, istihdam sorununu da çözümlemeye yardım edecek tarzda örgütlenecek ve eğitim - insangücü - istihdam ilişkileri daima birlikte ve iç içe düşünülecektir.

2.3.19. Eğitim ve bilimsel gelişme:

Eğitim kurumlarımız, inceleme ve araştırma yoluyla bilgi üretilmesi, kültürümüzün geliştirilmesi görevini yerine getirecek şekilde donatılacak, güçlendirilecek ve bu yöndeki çalışmalar maddî ve manevî bakımlardan teşvik edilecek ve desteklenecektir.

2.3.20. Eğitim ve teknolojik gelişme:

Eğitim programlarının düzenlenmesinde teknolojik gelişme gözönünde tutulacak, özellikle teknik eğitim alanında sanayi ile sıkı bir ilişki kurularak teknolojik gelişmenin yakından izlenmesi sağlanacaktır.

Uzun dönemli kalkınma hedeflerini gerçekleştirmek için millî eğitim sisteminde orta ve yüksek öğretim seviyesinde meslekî ve teknik eğitime ağırlık verilecek; örgün ve yaygın eğitimde uygulayıcı meslekî ve teknik insangücü ile teknoloji üreten, araştırıcı insangücünün yetiştirilmesi ve bunun sanayileşmenin gerektirdiği sayı ve nitelikte olması sağlanacaktır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Türk eğitim sisteminin alt sistemlerinde reformun uygulama esasları ve hedefleri

3. Türk eğitim sistemi:

Türk millî eğitiminin amaçlarını, tespit edilen temel ilkelere uygun olarak gerçekleştirecek olan Türk eğitim sistemi, iki ana alt sistemden meydana gelecektir.

— Örgun eğitim sistemi,
— Yaygın eğitim sistemi.

Bu iki sistem, her zaman birbirlerinin yerine geçebilecek alternatif eğitim biçimleri olarak bir bütünlük içinde düzenlenecektir.

3.1. Örgün eğitim sistemi:

— Okul öncesi eğitimi ve temel eğitim,
— Orta öğretim,
— Yüksek öğretim olmak üzere üç alt sistemden meydana gelecektir.

3.1.1. Okul öncesi eğitimi:

Yapılan araştırmalar, okul öncesi eğitiminin çocuk gelişimini ve ondan sonraki eğitimi olumlu veya olumsuz yönde etkilediğini ve sistemli bir okul öncesi eğitiminin, eğitimin diğer kademelerindeki başarıyı artırdığını kesin olarak ortaya koymuştur.

Bu sebeple okul öncesi eğitimi aile içinde ve aile dışında, sosyal, eğitsel ve ekonomik farklılıklar sebebiyle kritik bir önem arzetmekte ve çocuklar arasındaki eğitim farklarının okul öncesi eğitimi yoluyle giderilmesi, fırsat eşitliği ilkesinin vazgeçilmez bir gereği olmaktadır.

Ayrıca, toplumsal ve ekonomik kalkınmanın bir aracı ve tabiî bir sonucu olarak, kadının çalışma hayatına daha fazla bir katkıda bulunması zorunluluğu, çocukların okul öncesi eğitimi konusunda ananın sorumluluğunun, bu amaçla düzenlenmiş kurumlara tevdi edilmesi ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır.

3.1.1.1. Kapsam:

Okul öncesi eğitimi 4 - 6 yaş grubunu kapsayacaktır.

3.1.1.2. Özel amaçlar:

Okul öncesi eğitimin özel amacı, millî eğitimin genel amaçları ve temel ilkeleri çerçevesinde,

i. Çocukların bedenî, hissî ve sosyal yeteneklerini geliştirmek,

ii. Onları temel eğitime hazırlamak,

iii. Farklı çevrelerden ve ailelerden gelen çocuklar arasındaki eğitim farklılıklarını gidermek,

iv. Çocukların ana dili olan Türkçeyi doğru konuşmalarını sağlamaktır.

3.1.1.3. Okul öncesi eğitimi kurumları:

i. Ana okulları.

Ana okulları, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı ve 4-6 yaş çocuklarına okul öncesi eğitimi veren kurumlardır.

ii. Ana sınıfları.

Ana sınıfları, 5-6 yaş çocuklarına okul öncesi eğitimi veren, kız meslek liseleri veya ilkokullar bünyesinde yer alan okul öncesi eğitimi sınıflarıdır.

Özel ana okulları, özel ve tüzel kişiler, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı, Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından açılan okul öncesi eğitim kurumlarıdır.

3.1.1.4. Uygulamanın planlanması:

Okul öncesi eğitimi gittikçe geliştirilecek ve bu amaçla teşvik edici tedbirler de alınacaktır.

Bu uygulamada Doğu ve Güney Doğu Anadolu Bölgelerine öncelik tanınacaktır.

3.1.2. TEMEL EĞİTİM:

3.1.2.1. Kapsam:

7-14 yaşlarını kapsayan temel eğitim, bugünkü ilk ve orta okulu içine alarak eğitim sisteminin alt kademesini meydana getirecek şekilde yeniden düzenlenecektir.

3.1.2.2. Özel amaçlar:

Temel eğitimin özel amacı, milli eğitimin genel amaçları ve temel ilkeleri çerçevesinde,

i. Her Türk çocuğunu, bedenî, fikrî, hissî, sosyal ve ahlâkî gelişmesini sağlayarak, ilgi, istidat ve kabiliyetleri yönünde hayata ve üst öğrenime hazırlamak ve her Türk vatandaşına bunun için gerekli temel bilgi, beceri, davranış ve alışkanlıkları kazandırmak;

ii. Sağlıklı yaşamak, ailesinin geçimini sağlamak, kişi ve toplum sorunlarını tanımak, çözmeye çalışmak ve çevresinin ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunmaktır.

3.1.2.3. Temel eğitim okulları:

Temel eğitim okulları beş yıllık birinci kademe ve üç yıllık ikinci kademe eğitim kuruluşlarından meydana gelecektir.

i. Temel eğitim parasızdır. Birinci kademe mecburi, ikinci kademe isteğe bağlı olacaktır. Birinci kademe sonunda ilkokul diploması, ikinci kademe sonunda da temel eğitim diploması verilecektir.

ii. Birinci kademe okulları ayrı olabileceği gibi imkân ve şartlara göre ikinci kademeyle birlikte de olabilecektir.

iii. Temel eğitim okullarında öğrenci başarısının değerlendirilmesinde objektif ölçme ve değerlendirme metotları kullanılacak; başarısızlık tek, başarı ise dört ayrı notla değerlendirilecek, ikinci kademe okullarında sınıf geçme yerine ders geçme düzeni uygulanacaktır.

iv. Kır bölgelerinde köyler gruplaştırılarak, merkezî köylerde temel eğitim bölge okulları kurulacaktır.

Gruplaştırılamıyan köyler için uygun yerlerde «Temel Eğitim Yatılı Bölge Okulu» açılacaktır.

3.1.2.4. Okullaşma hedefleri:

Temel eğitimin birinci kademesi 1977 de çağ nüfusunun yüzde 100 ünü, ikinci kademesi ise 1977 de yüzde 50 sini, 1995 te yüzde 75 ini kapsayacak şekilde genelleştirilecektir. (Şema 5, 6, 7 ve 8).

3.1.2.5. Uygulamanın planlanması:

i. Genel hedeflere uygun olarak okullanmanın bütün yurtta ve bölgeler arasında dengeli bir şekilde genelleşmesi için, bölge, alt bölge ve illere göre okullaşma hedefleri ayrıca tespit edilecek ve uygulamalar planlanacaktır.

ii. Temel eğitimin ikinci kademesi için tespit edilen hayata ve iş alanlarına yöneltme amacının gerçekleşebilmesi, çeşitli alanlar için gerekli tesislerin kurulmasını, bunların gerekli araç ve gereçlerle donatılmasını ve gereken sayı ve nitelikte öğretmenlerin yetiştirilmesini zorunlu kılmaktadır.

Bu sebeple uygulama 1973-1974 yılından itibaren mevcut deneme okullarına ek olarak kademeli bir şekilde öteki okullara da yayılacak ve bu uygulamaya şartları elverişli olan bugünkü ortaokullarla ilkokullar katılacaktır.

3.1.3. ÖTEKİ TEMEL EĞİTİM KURUMLARI:

3.1.3.1. Özel eğitim kurumları:

Özel eğitime muhtaç çocuklar için körler okulu, sağırlar ve dilsizler okulları ile temel eğitim kurumları içinde yavaş öğrenenler için özel sınıflar açılmasına devam olunacaktır.

3.1.3.2. Yetiştirme yurtları:

Mevcut yetiştirme yurtlarının kapasitelerini artırmak ve daha verimli çalışmalarını sağlamak üzere gerekli tedbirler alınacaktır.

3.1.3.3. Yetiştirici ve tamamlayıcı sınıflar ve kurslar:

Temel eğitimin birinci kademesinden sonra öğrenimine devam edemeyen çocukların eğitimi, özellikle mecburi öğrenim çağı içinde onları hayata ve işalanlarına hazırlayan yaygın eğitimle tamamlanacaktır. Bu hususta tamamlayıcı ve yetiştirici kurslardan ve pratik sanat okullarından yararlanılacak, gerektiğinde bu çalışmalar temel eğitim okulları imkânlarından yararlanılarak yürütülecektir.

3.1.4. ORTA ÖĞRETİM:

Başarısız sayılan öğrencileri eleyen ve genellikle birbirlerine kapalı dikey kuruluşlar halinde bulunan bugünkü eğitim sistemi, Türk millî eğitiminin genel amaçlarına ve temel ilkeleri ile orta öğretim için aşağıda belirtilen özel amaçlara ve ilkelere uygun olarak öğrencileri ilgi, istidat ve kabiliyetlerine ve toplumun ihtiyaçlarına göre yüksek öğretime, hayata veya iş alanlarına hazırlayan çeşitli okullardan oluşmuş bir sistem bütünlüğü içinde yeniden düzenlenecektir.

3.1.4.1. Kapsam:

Orta öğretim, temel eğitime dayalı genel olarak 15-18 yaş grubundaki öğrencilere verilen genel, meslekî ve teknik eğitimin tümünü kapsayacaktır.

3.1.4.2. Özel amaçlar:

Orta öğretimde, millî eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak,

i. Bütün öğrenciler, çeşitli programlarla, ilgi, istidat ve kabiliyetlerine göre iş alanlarına, mesleklere veya yüksek öğretime hazırlanacak;

ii. Bütün öğrencilere orta öğretim seviyesinde asgarî ortak bir genel kültür kazandırılacak, onlara hem meslekî yetişmeleri hem de hayata uyabilmeleri için yararlanabilecekleri sağlam bir temel hazırlanacaktır;

iii. Temel eğitimin ikinci devresinde öğrencilerin ilgi, istidat ve kabiliyetleri belirmekle birlikte orta öğretimin ilk sınıfında pek çok öğrenci henüz yolları aramakta olduklarından, bunların ilgi, istidat ve kabiliyette daha belirgin olmasına fırsat verilerek istekle yönelebilecekleri çeşitli okullar için seçim imkânları sağlanacak;

iv. Yönelmede yanılmaları ve zaman kaybını önlemek, muhtemel gelişmelere göre yeniden yönelmeyi kolaylaştırmak için çeşitli okullar arasında yatay ve dikey geçiş yolları açılacaktır.

3.1.4.3. Görevler:

Yukardaki amaçlara göre orta öğretimin iki temel görevi olacaktır:

i. Yüksek öğretime hazırlamak,

ii. Hem mesleğe, hem de yüksek öğretime hazırlamak.

Bu görevlerin yerine getirilmesinde, öğrencilerin istekleri ve kabiliyetleri ile toplumun ihtiyaçları arasında denge sağlanması gözönünde tutulacaktır.

3.1.4.4. Yöneltme:

Yöneltme genel olarak temel eğitim okullarında yapılacaktır. Ancak,

i. Temel eğitiminden gelen öğrenciler arasındaki seviye farklarını gidermeye çalışmak;

ii. Temel eğitim sonunda öğrencilere yapılan yöneltme tavsiyelerindeki muhtemel yanılmaları düzeltme imkân ve fırsatını bulmak;

iii. Öğrencileri ileriki yıllarda yönelecekleri programlara hazırlamak amacı ile genel, meslekî ve teknik orta öğretimin birinci yılı ortak nitelikleri olan bir sınıf olarak düzenlenecektir.

Bu görevlerin yerine getirilebilmesi için birinci sınıfta genel kültürü sağlayan ortak temel dersler ile öğrencileri ilgi, istidat ve kabiliyetlerine göre ileriki yıllarda çeşitli okullara yönelten seçmeli dersler bulunacaktır.

Ortak temel dersler bütün meslekî ve teknik okulların birinci sınıflarında da aynen uygulanacak, ancak okulun amaçları ve özellikleri de dikkate alınacak ve gerekiyorsa, haftalık ders saati artırılabilecektir.

Birinci yıl sonunda, öğretmenler kurulunca yapılacak yöneltme tavsiyesi «zorlayıcı» değil, «yol gösterici» nitelikte olacaktır.

Bu sınıfta öğrenciler ,istekleri de dikkate alınarak kabiliyetlerine ve derslerdeki başarı derecelerine göre,

i. Ya yüksek öğretime hazırlayan okullara.

ii. Ya hem mesleğe hem de yüksek öğretime hazırlayan okul veya programlara yönelmiş olacaklardır.

Bu programlara ayrılmada birinci yılda okutulan derslerden veya ders gruplarından aranacak başarı şartları her programın özelliğine göre ayrı ayrı belirtilecektir.

3.1.4.5. Orta öğretimde çeşitli programlar:

i. Yüksek öğretime hazırlayan programlar.

Yüksek öğretime hazırlayan okullarda programlar, ikinci sınıftan başlayarak çeşitlenecek ve öğrencilerin ilgi, istidat ve kabiliyetlerine göre alacakları çeşitli derslerle yüksek öğretimin çeşitli temel alanlarına yönelmelerini sağlayacaktır.

ii. Yüksek öğretime hazırlayan okulların çeşitli programlarında dersler ve ağırlıkları.

Yüksek öğretime hazırlayan orta öğretimin çeşitli programları, öğrencilerin ilgi, istidat ve kabiliyetleri yönünden olan ferdî farklılıklarına ve yöneltildikleri yüksek öğrenim alanlarının istek ve ihtiyaçlarına cevap vermek üzere,

— Ortak temel dersler,

— Programlara ait özel dersler,

— Seçmeli derslerden kurulacaktır.

Ortak temel dersler, her programda her öğrenci için zorunlu olacaktır.

Özel dersler, öğrenciyi, ilerde gireceği yüksek öğrenimin çeşitli dallarına yöneltecek ve ona bu yönde gelişme ve derinleşme imkânı verecektir. Bu dersleri yalnız ilgili dalı seçen öğrenciler alacaklardır.

Seçmeli dersler, belli bir programa girmiş olan öğrencinin ortak temel ve özel dersleri dışında ilgi ve istidadına göre serbestçe seçeceği derslerdir.

Yüksek öğretime hazırlayan çeşitli programlarda dersleri yıllara yaymak ilkesi yerine, imkân ölçüsünde belli yıllarda toplamak ilkesi benimsenecektir.

iii. Hem mesleğe, hem de yüksek öğretime hazırlayan okullar.

Hem mesleğe, hem de yüksek öğretime hazırlayan okulların öğrenim süresi, meslek liselerinde üç yıl (Öğretmen okullarında dört yıl), teknik liselerde dört yıl olacaktır.

Meslekî ve teknik liselerde kendi konularında ve uygulamalı derslerde yoğunlaşmış programlar uygulanacaktır. Yalnızca bazı özel dersler ile seçmeli dersler arasında aynilik yerine denklik düşünülecektir. Gerekiyorsa haftalık ders saati artırılacaktır.

Öteki bakanlıklara bağlı teknisyen seviyesinde eleman yetiştiren okullar da bu gruba girecektir. Bunların hangi yüksek öğretim kurumlarına öncelikle alınabilecekleri belirtilecektir.

3.1.4.6. Orta öğretimde yatay ve dikey geçişler:

Orta öğretimde, yüksek öğretime hazırlayan çeşitli okullar arasında sınıflara göre yatay ve dikey geçiş imkânları sağlanacaktır. Bu maksatla başarılması gereken farklı dersler açık olarak belirtilecektir.

Birinci sınıftan sonra yüksek öğretime hazırlayan okullardan hayata veya iş alanlarına hazırlayan okullara geçilebileceği gibi hayata veya iş alanlarına hazırlayan bir okuldan yüksek öğretime hazırlayan herhangi bir okula da farklı derslerden imtihan verme yoluyla geçilebilecektir. Dışardan bitirme imtihanlarına girilebilecektir.

Nüfusu az olan yerlerde, orta öğrenimin genel, meslekî ve teknik öğretim programları bir yönetim altında toplanan çok amaçlı bir okul olarak kurulabilecektir. Ayrı ayrı genel, meslekî ve teknik öğretim verecek okulları besleyecek sayıda öğrencisi olmayan yerlerde bu tür okullar ekonomik olduğu kadar fırsat ve imkân eşitliği ve sosyal adalet ilkelerine uygun olarak eğitimin düzenlenmesine de daha elverişli olacaktır. Bu okullarda iyi işleyen bir rehberlik düzeninden yararlanmak suretiyle başarılarına göre öğrencileri ortak temel dersler ve seçmeli derslere yöneltmek ve sınıf geçme düzeni yerine ders geçme düzeni uygulamak daha kolay olacaktır. Çok amaçlı okullarda az masraflı tesis, araç ve gereç isteyen meslek liselerinin programları. (Büro eğitimi ve sekreterlik, muhasebe, kooperatifçilik, ev ekonomisi gibi uygulanabilecektir.

Tam teşekküllü teknik lise ve çok masraflı meslek liselerinin açılması için gerekli nüfus yoğunluğuna sahip olmayan yerleşme birimlerinde genel lise ve az masraf gerektiren meslek liseleri programlarının 1. sınıfında başarı gösteremiyeceği anlaşılan öğrenciler için yaygın eğitim sistemi içinde faaliyet gösterecek pratik sanat, tarım ve sağlık okulları uygulaması yapılacaktır.

3.1.4.7. Bitirme imtihanları ve diplomalar:

Orta öğretim sonunda, bugünkü lise imtihanlarında olduğu gibi, her okulun özelliğine göre tespit edilecek derslerden bitirme imtihanı yapılacak; başaranlara çeşitlendirilmiş yüksek öğretim sınavına girme hakkı verilecektir.

3.1.4.8. Orta öğretim kurumlarının adları:

Yüksek öğretime hazırlama yalnız bir okulun tekelinde bulunmadığına, imkân ve şartları elverişli her orta öğretim kurumunda yüksek öğretime ve hem mesleğe hem de yüksek öğretime hazırlayan programlar düzenlenebileceğine göre, her çeşit orta öğretim kurumuna «Lise» adı verilecektir. Belli bir programa ağırlık veren okullara bu programın adı da eklenecektir: Lise, teknik lise, meslek lisesi, tarım lisesi gibi.

3.1.4.9. Yüksek öğretime geçiş:

Orta öğretim kurumlarında,

i. Yalnız yüksek öğretime hazırlayan programlar ile,

ii. Hem mesleğe, hem de yüksek öğretime hazırlayan programları bitirerek lise bitirme diploması alan öğrencilere üniversitelere, akademilere ve yüksek okullara girmek için aday olmak hakkı tanınmış olacaktır.

3.1.4.10. Not verme ve ders geçme:

Orta öğretimde öğrenci başarısının değerlendirilmesinde objektif ölçme ve değerlendirme metodları kullanılacak; başarısızlık tek, başarı ise dört ayrı notla değerlendirilecektir.

Sınıf geçme yerine ders geçme düzeni uygulanacaktır.

3.1.4.11. Meslekî ve teknik öğretim programları:

Orta seviyede çeşitli kademedeki insangücünün yetiştirilebilmesi için meslekî ve teknik öğretim programları değişik süreli olarak düzenlenecektir.

Bu programların endüstrinin ve iş hayatının isteğine cevap verebilmesi için,

i. Mesleklerin tanımlanması ve analizlerinin yapılması,

ii. Mesleklerin sınıflandırılması ve kademelendirilmesi,

iii. Eğitim standartlarının tespiti gibi çalışmalar ilgili kurumların işbirliği ile yapılacaktır.

Meslekî ve teknik öğretim programlarının hazırlanmasında ve uygulamasında işyerleri ve endüstri ile ilişki kurulacak ve üretim içinde eğitim ilkesi gözönünde bulundurulacaktır.

Orta dereceli meslekî ve teknik öğretim programlarının uygulandığı okullarda yaygın eğitim yoluyla iş ve meslek kazandırmak amaciyle çeşitli programlar uygulayan değişik süreli kurslar düzenlenecektir.

İşyerlerinde hizmet içi eğitimin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için ilgili kuruluşlarla işbirliği yapılacak ve bu konuda kurumlar teşvik edilecektir.

Meslekî ve teknik öğretim programları, her meslek için tespit edilecek unvan, yetki ve sorumluluklar dikkate alınarak hazırlanacaktır.

3.1.4.12. Okullaşma hedefleri:

Orta öğretimde okullaşma 1977 de çağ nüfusunun yüzde 25 ini, 1995 te yüzde 45 ini kapsayacaktır. Genel öğrenime ve meslekî ve teknik öğrenime yönelme oranları 1977 de yüzde 55.25 (Genel), 44.75 (Meslekî ve teknik), 1995 te ise yüzde 35 (Genel), yüzde 65 (Meslekî ve teknik) olacaktır (Şema, 5, 6, 7, ve 8).

3.1.4.13. Uygulamanın planlanması:

i Yeni orta öğretim sistemi kalkınma planlarına paralel olarak hazırlanacak bir uygulama takvimine göre gerçekleştirilecektir. Uygulama sırasında elde edilen sonuçlar değerlendirilecek ve sistemin sürekli olarak geliştirilmesi sağlanacaktır.

ii. TBTAK ve DPT nin desteği ve üniversitelerin işbirliği ile Bakanlıkça geliştirilen modern fen ve matematik programlarının 100 lise ve 89 öğretmen okulunda başlamış olan deneme uygulamasına devam edilecektir.

iii. Yeni orta öğretim sistemine uygun olarak Türk dili ve edebiyatı, tarih, coğrafya, yabancı diller, sosyal bilimler vb. dersleri için hazırlanmakta ve geliştirilmekte olan programlar, ders kitapları ve eğitim araçları ile ilgili çalışmalar hızlandırılacaktır.

iv. Yeni programların uygulanması maksadiyle öğretmen ve yöneticiler için düzenlenmekte olan yetiştirme kursları ve seminerlerine daha geniş ölçüde devam edilecektir. Yeni programlar için öğretmen yetiştirme tedbirleri alınacaktır.

v. Okullarımızda rehberlik hizmetlerinin örgütlendirilmesi ve rehber öğretmenlerin yetiştirilmesi için bir yandan işbaşında yetiştirme kurs ve seminerleri düzenlenirken, öte yandan rehberlik uzmanlarının üniversite ve yüksek okullarda yetiştirilmesi, çekici istihdam şartları yaratılması, rehberlik ve araştırma merkezlerinin geliştirilmesi ve yayılması için gerekli tedbirler alınacaktır.

vi. Yeni sistem için gerekli okul yapıları, tesisler, araç ve gereçler ile ilgili standartlar tespit edilecek; okulların bu standartlara göre geliştirilmeleri ve optimal büyüklükte kurulmaları ve işletilmeleri sağlanacaktır.

3.1.5. YÜKSEK ÖĞRETİM:

3.1.5.1. Kapsam:

Yüksek öğretim, orta öğretime dayalı en az iki yıllık yüksek öğrenim veren eğitim kurumlarının tümünü kapsar. Yüksek öğretimde akademiler ve yüksek okullar kanallarında çok sayıda uygulayıcı meslek elemanı yetiştirilecek, üniversite kanalından ise gerekli sayıda bilim adamı, araştırıcı, üretim ve hizmet birimlerinde üst düzeyde denetimi sağlayıcı elemanlar ve yüksek öğretime öğretim üyesi yetiştirilecektir.

3.1.5.2. Özel amaçlar:

Yüksek öğretimin özel amacı, millî eğitimin genel amaçları ve temel ilkeleri çerçevesinde,

i. Öğrencileri ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde yurdumuzun bilim politikasına ve toplumun yüksek seviyede ve çeşitli kademelerdeki insangücü ihtiyaçlarına göre yetiştirmek;

ii. Çeşitli kademelerde bilimsel öğretim yapmak;

iii. Çağdaş bilim ve teknoloji gerekleri ve Devlet Kalkınma Planının hedefleri doğrultusunda, kendi insangücü ve maddî kaynaklarını en rasyonel, etkili, verimli ve ekonomik şekilde kullanmak;

iv. Yurdumuzu ilgilendirenler başta olmak üzere, bütün bilimsel ve teknik sorunları çözmek için bilimleri genişletip derinleştirecek inceleme ve araştırmalarda bulunmak, bu çalışmalarda ilgili millî araştırma kurumları ve uluslararası benzer yabancı kurumlarla işbirliği yapmak;

v. Yurdumuzun türlü yönde ilerleme ve gelişmesini ilgilendiren bütün sorunları, Hükümetle ve kurumlarla da elbirliği etmek suretiyle öğretim ve araştırma konusu yaparak sonuçlarını toplumun yararlanmasına sunmak ve Hükümetçe Millî Eğitim Bakanlığının aracılığı ile istenecek inceleme ve araştırmaları sonuçlandırarak düşüncelerini bildirmek;

vi. Araştırma ve incelemelerinin sonuçlarını gösteren, bilim ve tekniğin ilerlemesini sağlayan her türlü yayınları yapmak;

vii. Türk toplumunun genel seviyesini yükseltici ve kamu oyunu aydınlatıcı bilim verilerini sözle ve yazı ile halka yaymaktır.

Yüksek öğretimde kalkınmanın gerektirdiği sayıda ve nitelikte lisans öncesi, lisans ve lisans üstü seviyelerde insangücünü yetiştirebilmek için mevcut kapasitelerin en iyi şekilde kullanılmasına ve yeni üniversite ve yüksek okulların açılmasına devam olunacak, özellikle sanayileşmenin gereklerine göre uygulayıcı meslek elemanı yetiştirilmesine ağırlık verilecek ve okullaşmanın, Kalkınma Planı Stratejisinde öngörüldüğü üzere, üçüncü plan dönemi sonunda (1977) çağ nüfusunun yüzde 9 unu, uzun dönem sonunda (1995) yüzde 15 ini kapsaması hedef alınacaktır. (Şema, 5, 6, 7 ve 8).

3.1.5.4. Uygulamanın planlanması:

I. Yüksek öğretim millî eğitim sisteminin bütünlüğü içinde öğrencileri lisans öncesi, lisans ve lisans üstü seviyelerinde yetiştiren bir bütünlüğe kavuşturulacaktır. Statüleri arasında aşırı derecede farklılıklar bulunan bugünkü yüksek öğretim kurumları (Üniversiteler, akademiler, yüksek okullar) ortak bir politikanın çerçevesi içinde bir bütün olarak yeniden düzenlenecektir. Bu bütünlük içinde çeşitli görevleri yerine getirtiren ve farklı seviyelerde öğretim yapan kuruluşlar bulunacak; ancak bu farklı seviyeler arasında, öğrencilere kabiliyetlerine göre, yatay ve dikey geçiş yolları açık tutulacaktır.

ii. Yüksek öğretime hazırlayan programlara girişte aranacak başarı şartları ile yüksek öğretime geçiş, orta ve yüksek öğretim planlaması bütünlüğü içinde ayarlanacaktır.

iii. Yüksek öğretime girişte ve sistem içindeki çalışmalarda fırsat ve imkân eşitliğini sağlamak için, yüksek öğretim parasız olacak ve başarılı olan fakat maddî imkânları elverişli olmayan öğrencilere burs, kredi, yatılılık gibi imkânlar verilecek; böylece başarı teşvik edilecek, başarısızlık ise müeyyideye bağlanacaktır.

iv. Öğretim üyelerinden, tesislerden ve öğrencinin zamanından en verimli bir şekilde yararlanmayı mümkün kılacak ve çeşitli bölgelerdeki yüksek öğretim kurumlarının dengeli bir şekilde gelişmesini sağlayacak yeni tedbirler getirilecektir.

v. Yüksek öğretim sisteminin bütününü kapsayan ve orta öğretimle ilgisini sağlayan bir planlama düzeni kurulacaktır. Millî Eğitim Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilâtı, Üniversiteler ve diğer yüksek öğretim kurumları arasında, ortak planlamayı mümkün kılacak organik bir işbirliği sağlanacaktır.

vi. Öğretim ve öğrenim hürriyetlerinin gereği gibi korunması için her türlü güvenlik tedbirleri alınacaktır.

vii. Yüksek öğretimde, özellikle bazı dallarda gereğinden fazla olan öğrenci - öğretmen oranlarını düşürmek ve yeni yüksek öğretim kurumlarına öğretim üyesi yetiştirmek üzere yurt dışına doktora yapmak için öğrenci gönderilmeye devam olunacak; ancak bu öğrenciler yurdumuzda öğretim alanı bulunmayan veya az bulunan konularda lisans üstü öğrenimi yapacak, asıl ağırlık yurt içi lisans üstü öğrenime verilecektir.

3.2.1. YAYGIN EĞİTİM:

3.2.1.1. Kapsam:

Yaygın eğitim, örgün eğitim sisteminin herhangi bir kademesini tamamlamış veya bir kademesinden ayrılmış yahut bu sisteme hiç girmemiş fertler ile bu sistemin karşılayamadığı eğitim ihtiyaçları bakımından örgün eğitim sistemi içindeki fertleri kapsar.

3.2.1.2. Özel amaçlar:

Yaygın eğitimin özel amacı, millî eğitimin genel amaçları ve temel ilkeleri çerçevesinde,

i. Örgün eğitimden hiç yararlanmamış veya örgün eğitim kurumlarının çeşitli kademelerinden ayrılmış olan genç ve yetişkinlere temel eğitim vermek, eksik eğitimlerini tamamlamaları için sürekli imkânlar hazırlamak;

ii. Fertleri toplumumuzun ihtiyacı olan mesleklere hazırlamak, bir meslek sahibi yapmak veya meslekleri içinde gelişmelerini sağlayıcı eğitim imkânları hazırlamak;

iii. Çeşitli mesleklerde çalışmakta olan fertleri, hizmet içinde eğitmek ve mesleklerinde geliştirmek;

iv. Fertlerin zamanımızın bilimsel, teknolojik, sosyal ve kültürel gelişmelere intibaklarını sağlayıcı sürekli eğitim imkânları hazırlamak;

v. Fertlere boş zamanlarını iyi bir şekilde değerlendirme ve kullanma alışkanlığı kazandırmaktır.

3.2.1.3. Uygulama hedefleri:

i. Pratik sanat okulu uygulamasında örgün eğitim kurumlarının kapasiteleri kullanılacak, ancak gereken durumda yeni kapasite yaratılacaktır.

ii. Pratik sanat okulları ile diğer eğitim kurumlarında çeşitli programların uygulandığı değişik süreli kurslar düzenlenecektir.

iii. Pratik sanat okullarının üçüncü plan dönemi sonunda 150.000 öğrencilik kapasiteye çıkarılması sağlanacaktır.

3.2.1.4. Uygulamanın planlanması:

i. Yaygın eğitim şu alanlarda yapılacaktır:

Okuma - yazma, temel eğitim, meslekî eğitim, üst eğitim kurumlarına hazırlama, çırak - kalfa ve ustalar için teorik ve pratik meslek kursları ve imtihanları düzenleme, hizmet içi yetiştirme, vatandaşlık eğitimi, genel kültür, beden eğitimi, v.b.

ii. Uzun dönemde, yaygın eğitim alanında görev alan resmî, özel ve gönüllü kuruluşların çalışmaları, Millî Eğitim Bakanlığının rehberliğinde yeniden düzenlenecek. çalışmalar arasında birlik sağlanacak ve bu kuruluşlar yaygın eğitimde sorumluluk almaya teşvik edilecektir.

iii. Yaygın eğitim, örgün eğitimde kısa sürede yetiştirilemeyen ve ekonomik kalkınmanın gerektirdiği insangücünü hızla yetiştirmek için örgün eğitimin dışında, fakat tamamlayıcısı olarak ve onun yerine geçebilmek üzere bütünlük içinde düzenlenecektir. Bu maksatla her derece ve türdeki örgün eğitim kurumlarından yararlanılacaktır.

iv. Temel eğitimin ilk beş yılını veya tümünü bitirip bir üst öğrenime devam etmeyen kişiler veya orta öğretimden ayrılanlar için, çeşitli programlar uygulayan değişik süreli (3, 6, 9, 12 veya daha çok aylık) kursların düzenleneceği pratik sanat okulları kurulacaktır.

v. Temel eğitim görmemiş vatandaşlar için hazırlanacak meslek eğitimi programları temel eğitim konularını da kapsayacaktır.

vi. Cumhuriyetimizin kuruluşunun 50. yıldönümü olan 1973 yılında başlamak üzere, bir okuma - yazma seferberliği açılacak ve bütün resmî, özel ve gönüllü kuruluşlarımızla aydınlarımızın buna katılmaları sağlanacaktır.

3.3. ÖĞRETMEN YETİŞTİRİLMESİ:

3.3.1. Ortak özellikler:

3.3.1.1. Öğretmenlik her tür ve kademedeki okul için ihtisas isteyen bir meslektir. Bu mesleğe hazırlık genel kültür, özel alan eğitimi (Dal veya ihtisas alanı) ve pedagojik formasyon ile sağlanır.

Öğretmenlik görevi bu şekilde yetişmiş olanlara verilmelidir.

3.3.1.2. Yukarda belirtilen nitelikleri kazanabilmeleri için, hangi öğretim kademesinde olursa olsun, öğretmen adaylarının yüksek öğrenim görmelerinin sağlanması esastır.

3.3.2. Öğretmen yetiştiren kurumlar:

3.3.2.1. Öğretmen yetiştiren bütün kurumlar, uzun dönemde liseye dayalı olarak lisans öncesi, lisans ve lisans üstü seviyelerde yüksek öğrenim verecek şekilde geliştirilecektir.

3.3.2.2. Öğretmen yetiştiren bütün kurumların kuruluş ve işleyişleri bu öğrenim seviyeleri arasında yatay ve dikey geçişleri sağlayacak şekilde ve bütünlük içinde ayarlanacaktır.

3.3.3. Acil ve geçici tedbirler:

Yukarıdaki hükümler, acil ihtiyaçların karşılanması amacı ile, yetiştirme kursları, yeterlik imtihanları gibi yollarla geçici öğretmen veya öğretmen yardımcısı yetiştirmek için geçici tedbirler alınmasına engel değildir. Alınacak bu tedbirler, öğretmenlik mesleğinin bütünlüğü içinde, yatay ve dikey geçişlere imkân verecek şekilde düzenlenecektir.

3.3.4. İşbaşında yetiştirme:

3.3.4.1. Öğretmenlerin işbaşında yetişmeleri için yaz ve akşam okulları veya hizmet içi eğitim kursları düzenlenecek ve bu kurslardaki başarı değerlendirilecektir.

3.3.4.2. Öğretmenlerden yurt içinde veya yurt dışında daha üst öğrenim yapmak ve bilgi, görgü ve ihtisaslarını artırmak isteyenlerin, belli şartlarla maaşlı veya maaşsız izinli sayılmaları sağlanacaktır.

3.3.4.3. Endüstri ve çalışma hayatından veya dört yıl süreli meslekî ve teknik okullardan gelen adaylara, kendi alanlarına uygun öğretmenlik eğitiminde, evvelce kazandıkları formasyon dikkate alınarak hazırlanacak şartlara göre kredi tanınabilecektir.

3.4. Millî Eğitim Bakanlığı Merkez ve Taşra Kuruluşunun yeniden düzenlenmesi:

Esasları yukarıdaki bölümlerde belirtilen millî eğitim reformunun gerçekleştirilebilmesi için Millî Eğitim Bakanlığı merkez ve taşra kuruluşu getirilen sistemin bütünlüğüne cevap verecek şekilde, kanunla yeniden düzenlenecektir.

ŞEMA 1

TEMEL EĞİTİM KURULUŞU

TÜRK EĞİTİM SİSTEMİNİN YAPISI

(1960 1961 DEN ÖNCE)

Şema 2

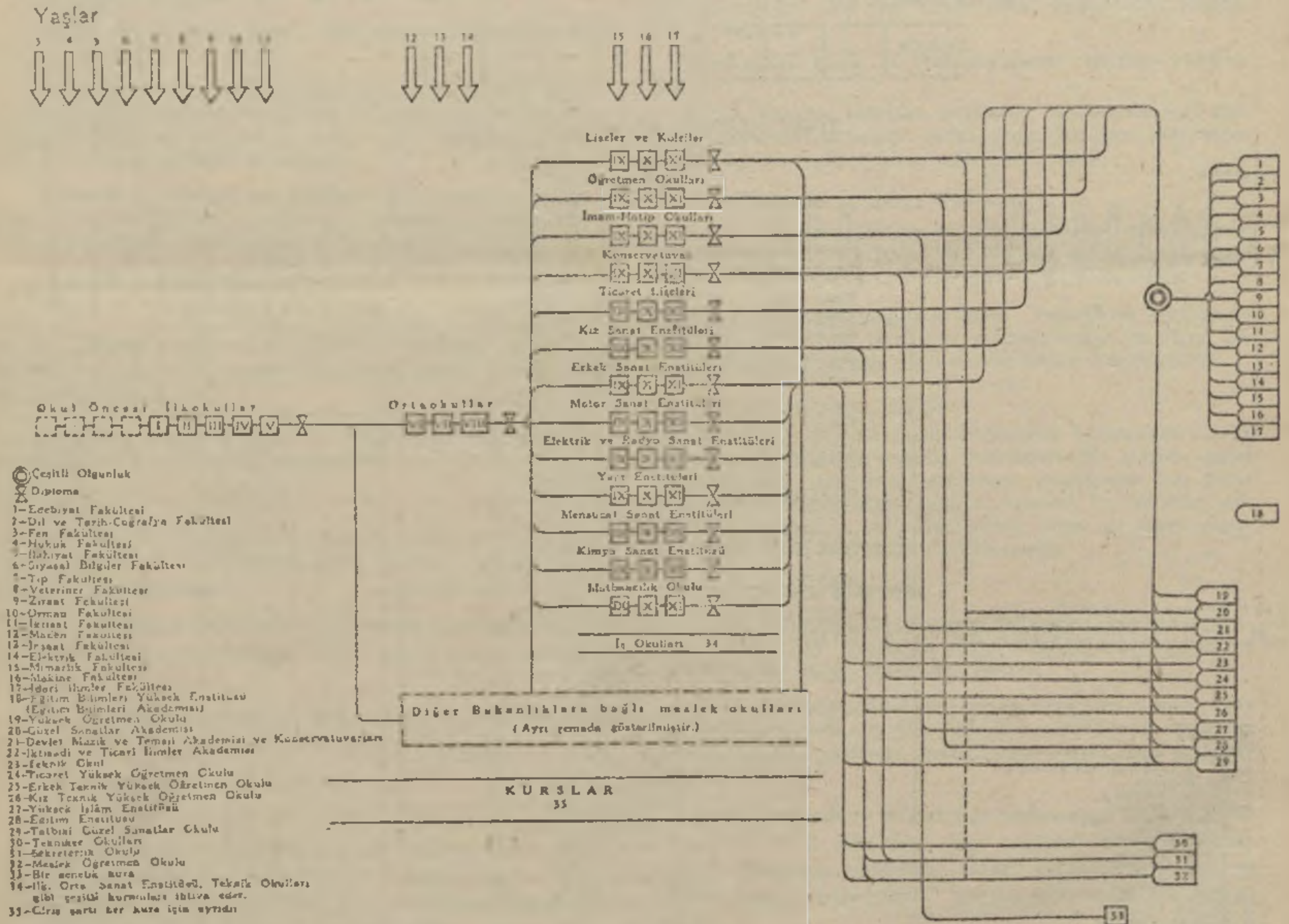

Diploma

1—Edebiyat Fakültesi
2—Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi
3—Fen Fakültesi
4—Hukuk Fakültesi
5—İlâhiyat Fakültesi
6—Siyasal Bilgiler Fakültesi
7—Tıp Fakültesi
8—Veteriner Fakültesi
9—Ziraat Fakültesi
10—Orman Fakültesi
11—İktisat Fakültesi
12—Maden Fakültesi
13—İnşaat Fakültesi
14—Elektrik Fakültesi
15—Mimarlık Fakültesi
16—Makine Fakültesi
17—İdari İlimler Fakültesi
18—Yüksek Öğretmen Okulu
19—Güzel Sanatlar Akademisi
20—Devlet Konservatuvarı
21—İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi
22—Teknik Okul
23—Ticaret Yüksek Öğretmen Okulu
24—Erkek Teknik Öğretmen Okulu
25—Kız Teknik Öğretmen Okulu
26—Yüksek İslâm Enstitüsü
27—Eğitim Enstitüsü
28—Tatbiki Güzel Sanatlar Okulu
29—Tekniker Okulları
30—Sekreterlik Okulu
31—İlk, Orta, Sanat Enstitüsü, Teknik Okulları gibi çeşitli kuramları ihtiva eder.
32—Giriş şartı her kurs için ayrıdır

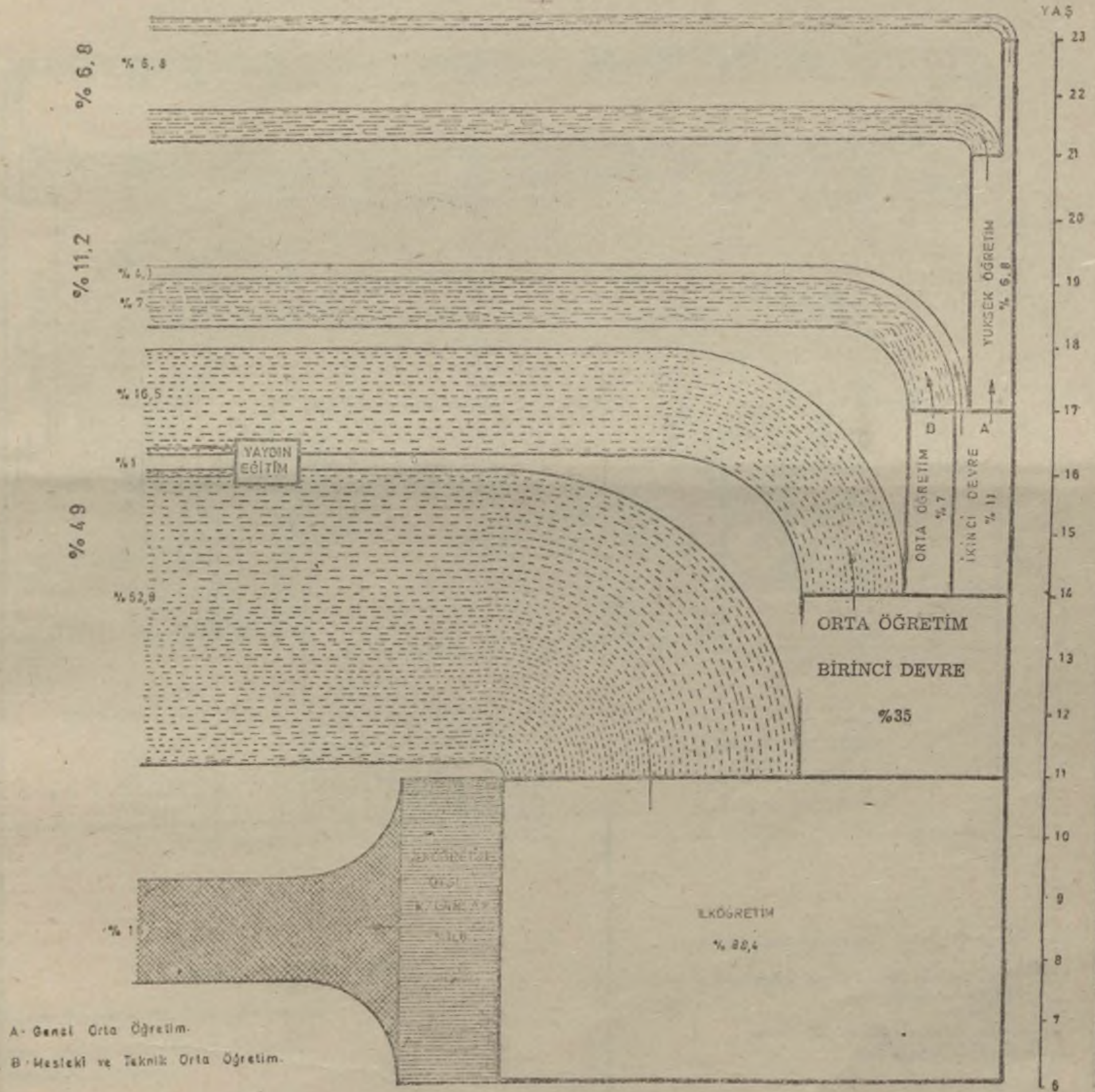
TÜRK EĞİTİM SİSTEMİNİN YAPISI
(VII. MİLLİ EĞİTİM ŞURASI)

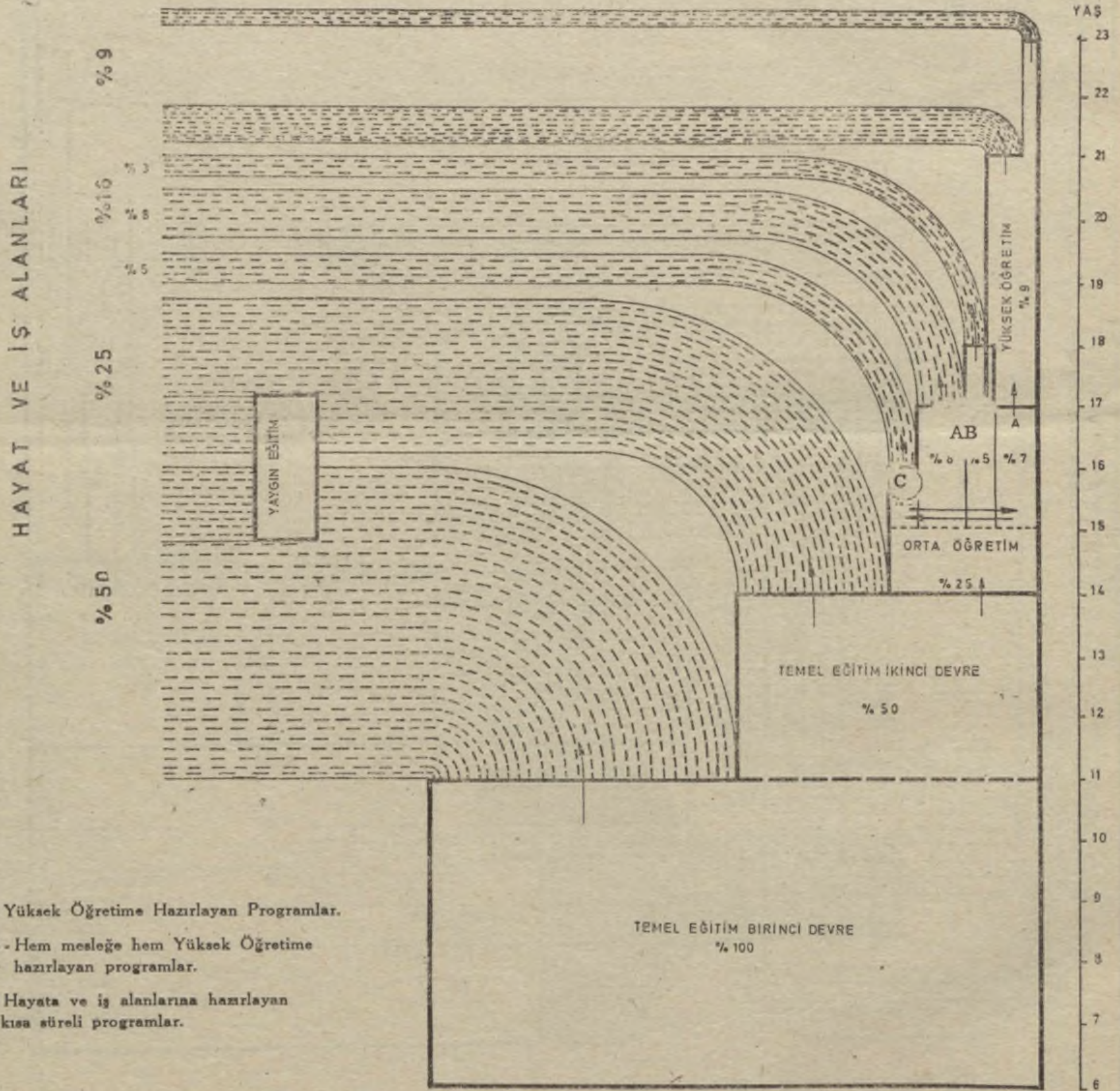
Şema : 3

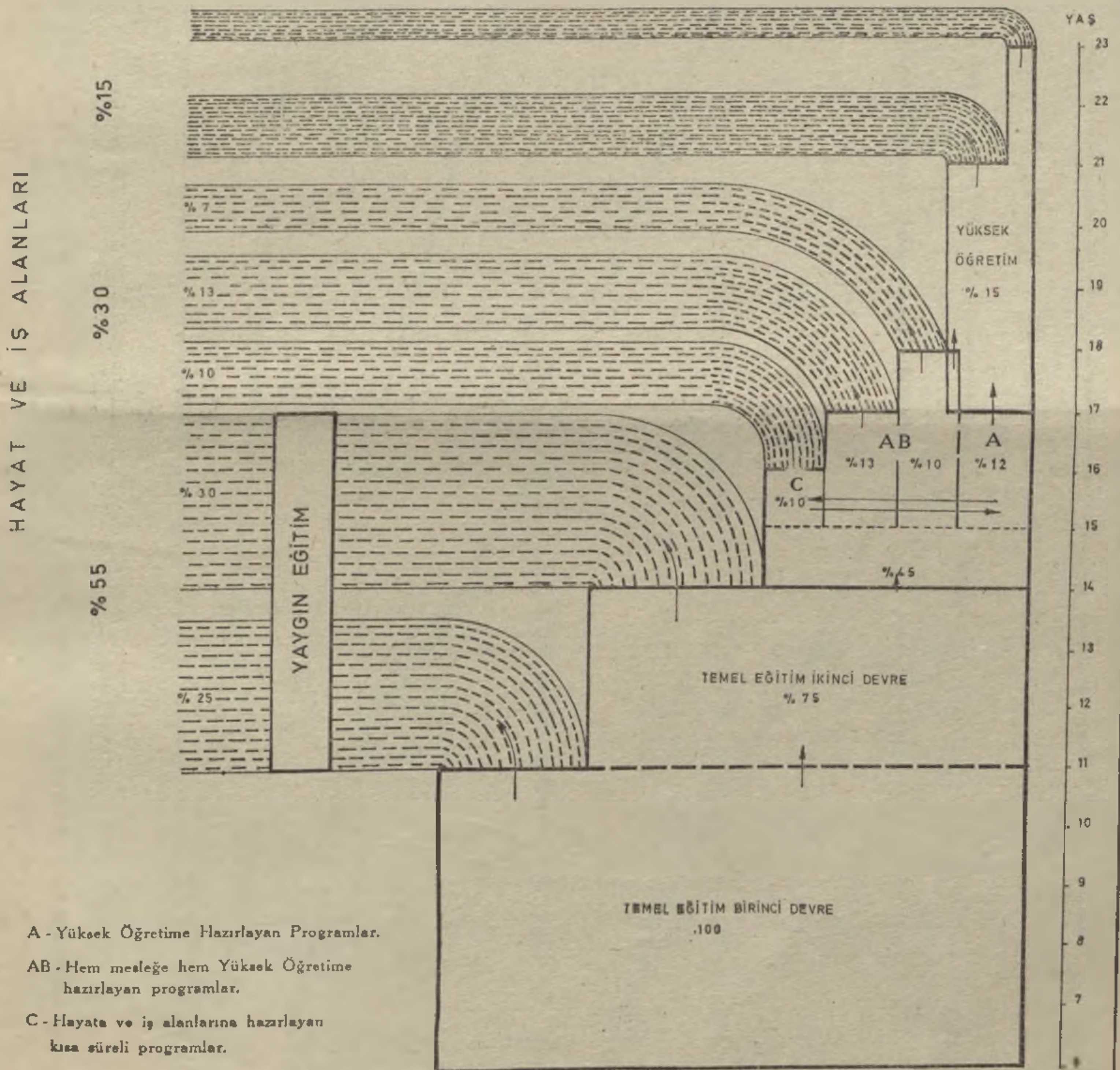

ŞEMA 5

1970 - 1971
DERS YILINDA
ÖĞRETİM KADEMELERİNDE ÖĞRENCİ AKIŞI

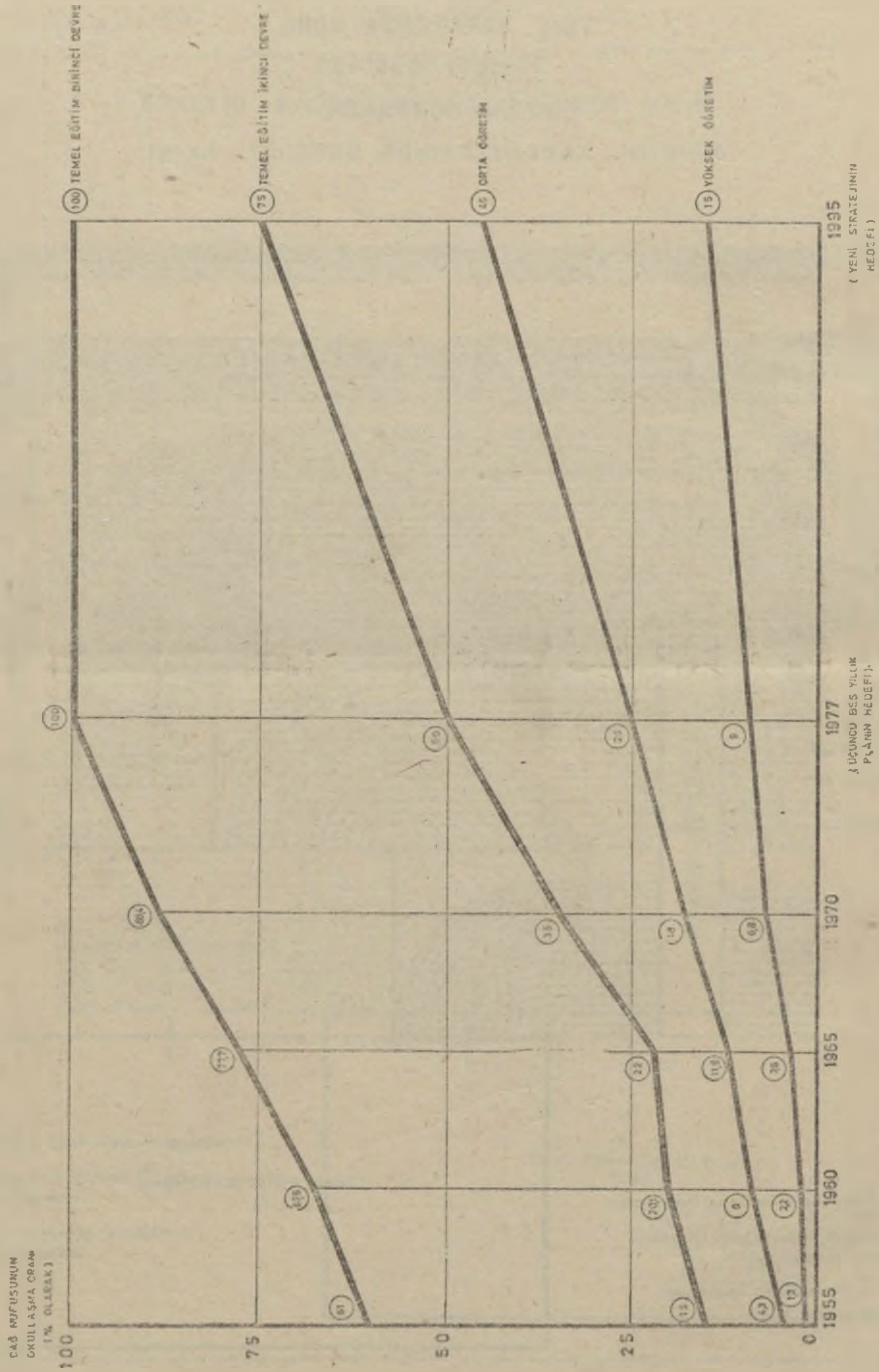

ŞEMA: 6
YENİ STRATEJİYE GÖRE
1973-1977
PLÂN DÖNEMİNDE
ÖĞRETİM KADEMELERİNDE ÖĞRENCİ AKIŞI
HAYAT VE İŞ ALANLARI
%9
%16
%3
%8
%5
%25
%50
YAYGIN EĞİTİM
YÜKSEK ÖĞRETİM
%9
AB
A
%7
%5
C
ORTA ÖĞRETİM
%25
TEMEL EĞİTİM İKİNCİ DEVRE
%50
TEMEL EĞİTİM BİRİNCİ DEVRE
%100
YAŞ
23
22
21
20
19
18
17
16
15
14
13
12
11
10
9
8
7
6
A - Yüksek Öğretime Hazırlayan Programlar.
AB - Hem mesleğe hem Yüksek Öğretime hazırlayan programlar.
C - Hayata ve iş alanlarına hazırlayan kısa süreli programlar.

A - Yüksek Öğretime Hazırlayan Programlar.

AB - Hem mesleğe hem Yüksek Öğretime hazırlayan programlar.

C - Hayata ve iş alanlarına hazırlayan kısa süreli programlar.

ŞEMA: 8
OKULLAŞMA ORANI
(1955 - 1995)
ÇAĞ NUFUSUNUN OKULLAŞMA ORANI (% OLARAK)
100
75
50
25
0
1955
1960
1965
1970
1977
(ÜÇÜNCÜ BEŞ YILLIK PLANIN HEDEFİ).
1995
(YENİ STRATEJİNİN HEDEFİ)
100 TEMEL EĞİTİM BİRİNCİ DEVRE
75 TEMEL EĞİTİM İKİNCİ DEVRE
45 ORTA ÖĞRETİM
15 YÜKSEK ÖĞRETİM

1955 — 1960 — 1965 — 1970 — 1977 (ÜÇÜNCÜ BEŞ YILLIK PLANIN HEDEFİ) — 1995 (YENİ STRATEJİNİN HEDEFİ)

Şekil : 26/a

Perspektif Plan Döneminde Öngörülen
EĞİTİM SİSTEMİ

ÖRGÜN EĞİTİM

OKUL ÖNCESİ

TEMEL EĞİTİM

ORTA ÖĞRETİM

YÜKSEK ÖĞRETİM

1 2 3

1 2 3 4 5 (Okuma Yazma Temel Aritmetik)

6 7 8 (Genel, Endüstriyel, Meslekî Ağırlıklı Programlar)

1 2 3 Genel Lise

1 2 3 4 Teknik Lise

1 2 3 4 3 yıl Meslek Lisesi, 4 yıl Öğretmen okulu

Baraj

Üniversiteler H 1 2 3 4 5 6

1 2 3 4 Akademi ve yüksek okullar

Lisans Üstü

YAYGIN EĞİTİM

(İş Öncesi Eğitimi)

Pratik (Sağlık, Tarım, Sanat Ok.)

Meslek İhtisas Merkezi

İŞ-BAŞINDA ve HİZMET-İÇİ EĞİTİM

ÖĞRETİM SÜRECİ

Şekil: 26/b

ORTA ÖĞRETİM

GENEL LİSE
- Fen
- Edebiyat

TİCARET MESLEK LİSESİ
- Maliye - Muhasebe
- Ticaret - Büro Hiz.
- Kooperatifçilik
- Sekreterlik

TARIM MESLEK LİSESİ
- Tarım Teknisyeni
- Ev Ekonomisi
- Hayvancılık ve Sağlığı
- Balıkçılık - Su Ürünleri

TEKNİK LİSE
- Makina
- Motor
- Elektrik - Elektronik
- Yapı
- Kimya
- Maden - İzabe
- Teknik Resim
- Dokuma
- Harita - Kadastro
- Matbaa

KIZ MESLEK LİSESİ
- Giyim - Konfeksiyon
- El Sanatları
- Diet - Beslenme
- Çocuk Bakımı + Eğitimi
- Kurs Öğretmenliği

ORMAN MESLEK LİSESİ
- Orman Ürünleri Teknisiyeni
- Orman Teknisiyeni

SAĞLIK MESLEK LİSESİ
- Hemşirelik
- Sağlık Memuru
- Laborant
- Çevre Sağlığı

OTELCİLİK-TURİZM MESLEK LİSESİ
- Otel - Turizm İşletmesi

KONSERVATUVAR

İLK ÖĞRETMEN OKULLARI

İMAM HATİP OKULU

YÜKSEK ÖĞRETİM

ÜNÜVERSİTE

1 2 3 4 5 6

Ön Lisans

Lisans

Lisans Üstü
(Tıpta Lisans)

YÜKSEK OKUL

1 2 3 4

1. Ön lisansla teknik ve meslekî yardımcı eleman yetiştirilecektir.

2. Ön lisans üstüne 2 yıl sonunda lisans mezunu verilecek, bunlar uygulayıcı meslek ve teknik elemanlar olacaklardır. (Tıp için lisans süresi 6 yıldır.)

3. Lisans üstüne 1 - 2 yıllık yüksek lisansla araştırıcı, tasarımcı, teknoloji üretici eleman yetiştirilecektir.

4. Lisans üstü eğitimden sonraki Doktora eğitimi ile daha ileri düzeyde araştırıcı, tasarımcı, teknoloji üretici eleman ve yüksek öğretime üyesi yetiştirilecektir.

1. Temel ve Orta öğretim için öğretmen yetiştiren okullar.

2. Belli alanlara eleman yetiştiren yüksek okullar (Sağlık İdaresi Yüksek Okulu gibi 3 - 4 Yıl).

3. Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri yeniden düzenlenecek ilk 2 yıl sonunda ara eleman, 4 yıl sonunda uygulayıcı mühendis yetiştireceklerdir.

4. İktisadî ve Ticarî İlimler Akademileri aynı şekilde ilk iki yıda yardımcı eleman 4 yıl sonunda ise uygulayıcı meslek elemanı yetiştireceklerdir.

GENELGELER:

YAYIMLAR VE BASILI EĞİTİM MALZEMELERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 660.-10816 14-11-1972

10617

Konu: «Mardin'de Türk Devri Mimarisi» adlı eser h.

Doku Yayınevi (Sahaflar Çarşısı No: 14 P. K. 109 Bayazıt — Istanbul) tarafından yayımlanan aşağıda adı ve fiyatı yazılı kitabın ilgililere duyurulması uygun görülmüştür.

Sudi BÜLBÜL
Millî Eğitim Bakanı a.
Müsteşar yardımcısı

Kitabın adı:	*Fiyatı:*
Mardin'de Türk Devri Mimarisi	50 Lira

YAYIMLAR VE BASILI EĞİTİM MALZEMELERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 660.-10819 14-11-1972

10618

Konu: «Özel Sebzecilik» adlı eser h.

A. Sâti Ekinci (Sebzecilik Mütehassısı P. K. 12 Bahariye — Kadıköy — İstanbul) tarafından yayımlanan aşağıda adı ve fiyatı yazılı kitabın iliglilere duyurulması uygun görülmüştür.

Sudi BÜLBÜL
Millî Eğitim Bakanı a.
Müsteşar yardımcısı

Kitabın adı:	*Fiyatı:*
Özel Sebzecilik	35 Lira

YAYIMLAR VE BASILI EĞİTİM MALZEMELERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 660.-11018 17-11-1972

10619

Konu: «Toplum Yapısı ve Soyaçekme» adlı eser h.

Doruktekin Yayınları (Ankara Caddesi No: 154 — İstanbul) tarafından yayımlanan aşağıda adı ve fiyatı yazılı kitabın ilgililere duyurulması uygun görülmüştür.

Veysi MUHARREMOĞLU
Millî Eğitim Bakanı a.
Müsteşar yardımcısı

Kitabın adı:	*Fiyatı:*
Toplum Yapısı ve Soyaçekme	20 Lira

YAYIMLAR VE BASILI EĞİTİM MALZEMELERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 660.-11016 17-11-1972

10620

Konu: «Atatürk'üm» adlı eser h.

Hüseyin Kalaba (Adana 23 Nisan Ilkokulu Müdürü ve Kalaba Yayınları Kurucusu — Adana) tarafından yayımlanan aşağıda adı ve fiyatı yazılı kıtabın ilk ve orta dereceli okul öğrencilerine tavsiyesi uygun görülmüştür.

Veysi MUHARREMOĞLU
Millî Eğitim Bakanı a.
Müsteşar yardımcısı

Kitabın adı:	*Fiyatı:*
Atatürk'üm	500 Krş.

YAYIMLAR VE BASILI EĞİTİM MALZEMELERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 660.-11020 28-11-1972

10621

Atatürk ve Gençlik» adlı eser h.

Cevdet Kâzım Tunç (1763 Sok. No: 7 Karşıyaka — İzmir) tarafından yayımlanan aşağıda adı ve fiyatı yazılı kitabın ilgililere duyurulması uygun görülmüştür.

Veysi MUHARREMOĞLU
Millî Eğitim Bakanı a.
Müsteşar yardımcısı

Kitabın adı:	*Fiyatı:*
Atatürk ve Gençlik	500 Krş.

YAYIMLAR VE BASILI EĞİTİM MALZEMELERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 11028 17-11-1972

10622

Konu: «Yapıda Sıva, Döşeme ve Duvar Kaplamaları» adlı eser h.

Şevket Ercan tarafından hazırlanan aşağıda adı, fiyatı ve satış adresi belirtilen eserin, yapı sanat enstitüleri ile inşaat teknisyen okulları öğrencilerine tavsiye edilmesi uygun görülmüştür.

Veysi MUHARREMOĞLU
Millî Eğitim Bakanı a.
Müsteşar yardımcısı

Kitabın adı:	*Fiyatı:*	*Satış adresi:*
Yapıda Sıva, Döşeme ve Duvar Kaplamaları	17.5 Lira	Şevket Ercan Emek Mahallesi 57. Sokak Nu: 15 — Ankara

YAYIMLAR VE BASILI EĞİTİM MALZEMELERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 660.-11090 17-11-1972

10623

Konu: «Kahramanlık Şiirlerimizden Bir Demet» adlı eser h.

Dursun Yaşa (Anıtkabir Muhafız Bölük Komutanı — Ankara) tarafından yayımlanan aşağıda adı ve fiyatı yazılı kitabın ilgililere tavsiyesi uygun görülmüştür.

Veysi MUHARREMOĞLU
Millî Eğitim Bakanı a.
Müsteşar yardımcısı

Kitabın adı:	*Fiyatı:*
Kahramanlık Şiirlerimizden Bir Demet	20 Lira

İLÂNLAR:

ADANA VALİLİĞİ

İlimiz Merkez Cemalpaşa Mahallesi 273. Sokak 6 Nolu binada açılması istenilen «Özel Lisan - Fen Dershanesine, Valiliğimizce, 6-11-1972 tarih ve 52478 Sayılı onay ile Öğretime başlama izni verilmiştir.

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Durumu aşağıda açıklanan İstanbul Özel Devrim Ana ve İlkokulu kapanmıştır.

625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 18. maddesi gereğince duyurulur.

Kurumun adı : Özel Devrim Ana ve İlkokulu
Kurumun adresi: Mecidiyeköy Kırmızı gün Sokak No: 5 — İstanbul
Kurumun kapatılma emirinin tarihi ve sayısı: 28-7-1972 gün ve 5399 sayılı

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Durumu aşağıda açıklanan Özel Öğretim Kurumunun Lise 2/Edebiyat ve Fen sınıflarına Bakanlığımızca öğretime başlama izni verilmiştir.

625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunun 18. maddesi gereğince duyurulur.

Kurumun adı : Türk Eğitim Derneği Özel Karadeniz Ereğli Koleji
Kurumun adresi: Karadeniz Ereğli Bağlık Sitesi Mevkii Devrek yolu — Zonguldak
Kurumun Lise 2/Edebiyat ve Fen sınıflarına verilen öğretime başlama izni tarihi: 12-10-1972 tarih ve 7266,

---

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Durumu aşağıda açıklanan Özel Öğretim Kurumun I. sınıfına Bakanlığımızca öğretime başlama izni verilmiştir.

625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 18. maddesi gereğince duyurulur.

Kurumun adı : Özel Gönen Akşam Lisesi
Kurumun adresi: Emek Mahallesi 8. Caddde 85 Sokak No: 15 — Ankara
Kurumun I. sınıfına verilen öğretime başlama izni tarih: 14-10-1972 tarih ve 7330 sayı,

---

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Durumu aşağıda açıklanan Özel Öğretim Kurumunun bütün sınıflarına Bakanlığımızca kurum açma izni verilmiştir.

625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 18. maddesi gereğince duyurulur.

Kurumun adı : Özel Gönen Akşam Lisesi
Kurumun adresi: Emek Mahallesi 8. Cadde 85. Sokak No: 15 — Ankara
Kurumun bütün sınıflarına verilen kurum açma izni tarihi: 2-8-1972 tarih ve 5537 sayı.

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Durumu aşağıda açıklanan Özel Öğretim Kurumunun Lise ve ve 3/Edebiyat ve Fen sınıflarına Bakanlığımızca kurum açma izni verilmiştir.

625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunun 18. maddesi gereğince duyurulur.

Kurumun adı : Türk Eğitim Derneği Özel Karadeniz Ereğli Koleji
Kurumun adresi: Karadeniz Ereğli Bağlık Sitesi Mevkii Devrek yolu — Zonguldak
Kurumun Lise 2 ve 3/Edebiyat ve Fen sınıflarına verilen kurum açma izni tarihi: 26-9-1972 tarih ve 6831 sayı.

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Durumu aşağıda açıklanan Özel Öğretim Kurumunun bütün sınıflarına Bakanlığımızca öğretime başlama izni verilmiştir.

625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunun 18. maddesi gereğince duyurulur.

Kurumun adı : Özel Turizm ve Otelcilik Okulu
Kurumun adresi: Ortaköy Muallim Naci Caddesi No: 18 — İstanbul
Kurumun bütün sınıflarına verilen öğretime başlama izni tarihi: 1972 - 1973 öğretim yılı başı

—o—

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Durumu aşağıda açıklanan Özel Öğretim Kurumunun bütün sınıflarına Bakanlığımızca kurum açma izni verilmiştir.

625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 18. maddesi gereğince duyurulur.

Kurumun adı : Özel Turizm ve Otelcilik Okulu
Kurumun adresi: Ortaköy Muallim Naci Caddesi No: 118 — İstanbul
Kurumun bütün sınıflarına verilen Kurum Açma izni tarihi: 11-8-1972 tarih ve 5799 sayı.

DÜZELTME:

10.7.1972 tarih ve 1706 sayılı Tebliğler Dergisinde «Düzeltmeler» başlığı ile yayımlanan genelgenin 1. maddesindeki «Matematik Orta I» adlı deneme ders kitabı, 1698 sayılı Tebliğler-Dergisinin 89. sayfasının 36. sıra numarasında gösterilmiştir.

Adı geçen deneme ders kitabı, 1698 sayılı Tebliğler Dergisinin 89. sayfasının 35. sıra numarasında kayıtlıdır.

Düzeltilerek ilgililere duyurulur.

BU DERGİDEKİ KANUNLAR, KARARLAR VE TAMİMLERLE DİĞER YAZILAR TARAFIMIZDAN OKUNMUŞTUR

1	12	23	34	45
2	13	24	35	46
3	14	25	36	47
4	15	26	37	48
5	16	27	38	49
6	17	28	39	50
7	18	29	40	51
8	19	30	41	52
9	20	31	42	53
10	21	32	43	54
11	22	33	44	55

MİLLİ EĞİTİM BASIMEVİ — ANKARA